



T.C. MİLLÎ EĞİTİM  
BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

# MÜZİK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(HAZIRLIK, 9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI  
MAARİF MODELİ

2025



# İÇİNDEKİLER

|                                                                                          |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI</b>                                                   | <b>4</b>  |
| 1.1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI                   | 4         |
| 1.2. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR                      | 5         |
| 1.3. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMA, ÖĞRENME ÇIKTISI SAYISI VE SÜRE TABLOLARI     | 10        |
| 1.4. MÜZİK DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI                                  | 11        |
| 1.5. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI                                             | 12        |
| <b>2. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN FARKLI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR</b> | <b>14</b> |
| HAZIRLIK SINIFI TEMALARI                                                                 | 14        |
| 9. SINIF TEMALARI                                                                        | 24        |
| 10. SINIF TEMALARI                                                                       | 36        |
| 11. SINIF TEMALARI                                                                       | 48        |
| 12. SINIF TEMALARI                                                                       | 60        |

## 1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

### 1.1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

*Müzik Dersi Öğretim Programı* ile öğrencilere müzik sanatını sevdirmek, müzik kültürü ve birikimine sahip bireyler yetiştirmek, yaparak yaşayarak öğrenme yoluyla kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmek, müziğin toplumsal bağlamda sunduğu iş birliği ve paylaşım fırsatlarını kazandırmak hedeflenmektedir.

Müzik, birlikte çalışmayı ve ortak hedeflere ulaşmayı teşvik eden bir araçtır. Öğrenciler, müzik etkinlikleri ve koro çalışmaları gibi grup faaliyetlerinde yer alarak kolektif bir üretimin parçası olma deneyimi yaşarlar. Bu süreç, bireyler arasında iş birliği, öz güven, empati ve sorumluluk gibi önemli sosyal becerilerin gelişmesine katkı sağlar. Bireylerin becerilerini geliştirmeye yönelik bir eğitim sunan *Müzik Dersi Öğretim Programı*; müzikal performans, kendi ezgisini oluşturma, doğaçlama yapma gibi etkinliklerle öğrencilerin kendi sanatsal yeteneklerini keşfetmelerine ve bu yetenekleri geliştirmelerine olanak sunar. Program, öğrencilerin müzik aracılığıyla duygularını ifade etmeyi öğrenmelerini teşvik ederken yaratıcılıklarını destekleyerek bireylerin özgün ve farklı bakış açıları geliştirmelerini, estetik ve düşünsel özgürlük kazanmalarını amaçlamaktadır.

*Müzik Dersi Öğretim Programı* ile elde edilen bilgi, beceri, tutumlarla millî, manevi ve evrensel değerlere sahip, çevresel ve toplumsal sorunlarla ilgilenen ve dünya barışı bilincinde olan bireylerin yetiştirilmesine katkı sunulur. Öğrencilere müzik dersi yoluyla, kişisel gelişimleri için gerekli olan estetik bakış açısı ve duyarlılık, çalışkanlık, sorumluluk gibi değerler verilir. Müzik eğitimiyle sanatsal bir deneyim kazanmanın yanında yaşamın farklı alanlarıyla kültürel bir köprü oluşturmak hedeflenmektedir.

*Müzik Dersi Öğretim Programı* ile kültürel zenginliklerin keşfedilmesi ve öğrencilerin farklı müzik türleri ile kültürel birikim oluşturmaya açık olmaları hedeflenir. Öğrenciler, müzik aracılığıyla kendi kültürel miraslarını tanıırken dünya müziği ile tanışarak evrensel bir perspektif de geliştirirler. Bu sayede, müzik eğitimiyle sadece sanatsal bir deneyim değil, aynı zamanda yaşamın tüm alanlarıyla kültürel bir köprü oluşturmak hedeflenmektedir.

*Müzik Dersi Öğretim Programı*, öğrencilere müziksel bilgiyi teorik düzeyde değil, pratik deneyimlerle de kazandırmayı amaçlar. Y yaparak yaşayarak öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin müziği aktif olarak deneyimlemelerini ve kendi sanatsal kimliklerini inşa etmelerini sağlar. Bu süreç, sadece öğrencilerin müzikle olan bağını güçlendirmekle kalmaz, müziği yaşam boyu sürdürebilecekleri bir ilgi alanı hâline getirmelerine yardımcı olur.

*Müzik Dersi Öğretim Programı*'nın odağında müzik dersi alan becerileri bulunmaktadır. Bu program; eğilimler, kavramsal beceriler, sosyal ve duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve değerler dikkate alınarak bütüncül bir yaklaşım ile tasarlanmıştır. Program; temel eğitim düzeyindeki müzik dersi çıktıları dikkate alınarak öğrencilerin müzik alanındaki becerilerinin geliştirilmesini temel alan, müzik kültürünün gelişmesini ve yaratıcılığını desteklemeyi hedefleyen bir yaklaşıma sahiptir. Müzik aracılığıyla hayata güçlü bağlarla tutunan, çalışkan, disiplinli, mutlu, ahlaklı, entelektüel düşünce yapısına sahip bireylerin yetiştirilmesini esas alan bu programın içeriği, öğrencilerin bakış açısını geliştirecek biçimde disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan *Müzik Dersi Öğretim Programı* ile öğrencilerin:

1. İstiklal Marşı'nı söylerken millî ve manevi değerleri yansıtmaları,
2. Atatürk'ün müzik kültürüne katkılarını fark etmeleri,
3. Millî birlik ve bütünlüğü pekiştiren müzik kültürü ve birikimine sahip olmaları,
4. Müziksel bilgi, beceri, tutumlarla kültürel mirası yaşatmaları ve geleceğe taşımaları,
5. Yaşadıkları bölgenin müzik kültürüne hâkim olmaları,
6. Farklı müzik türlerine karşı ön yargısız ve açık fikirli olmaları,
7. Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanmaları,
8. Müziği bir ifade ve iletişim aracı olarak kullanmaları,

9. Müzikte ritmik farklılıkları gözlemlemeleri,
10. Çalgı türlerini tanımaları,
11. Türk müziği ve Batı müziğine ait başlıca eserleri tanımaları,
12. İşitsel algılarını ve müzikal becerilerini geliştirmeleri,
13. Estetik duygularını geliştirmeleri,
14. Müziği diğer sanat dallarıyla yapılandırmaları,
15. Seslerini kullanma becerisi kazanmaları,
16. Müziğin günlük yaşamdaki rolünü çözümlemeleri,
17. Mesleki yönelimi olan öğrencilerin müzik kariyerini fark etmeleri,
18. Grup çalışması ve toplu müzik performanslarında sorumluluk almayı öğrenmeleri,
19. Sahne performansı becerisi kazanmaları,
20. Kendi müzikal ilgi ve yeteneklerini keşfetmeleri,
21. Kendi müzikal yaratıcılıklarını keşfetmeleri ve geliştirmeleri,
22. Müzik dağıtıcılığı oluşturmaları,
23. Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları,
24. Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları amaçlanmaktadır.

## 1.2. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

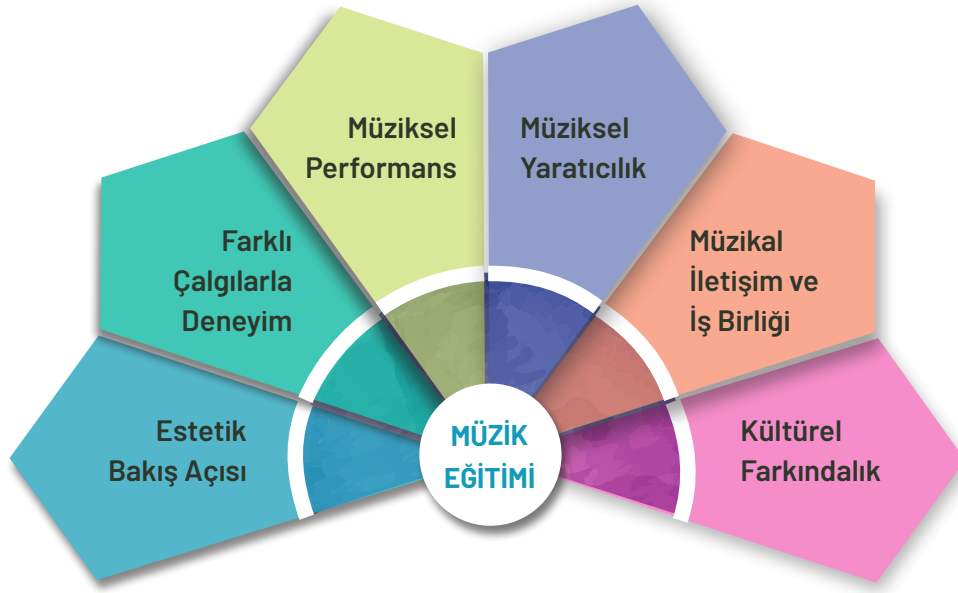
*Müzik Dersi Öğretim Programı*'nın uygulanması sürecinde öğrenme çıktıları ve programlar arası bileşenlerle ilgili aşağıdaki açıklamalar esastır:

- *Müzik Dersi Öğretim Programı*, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni" temel alınarak yapılandırılmıştır. Bu ortak metin dikkate alınarak derslerin tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ve materyallerin hazırlanması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
- *Müzik Dersi Öğretim Programı* kademeli olarak uygulanacağından bir önceki kademeye ilgili ön öğrenme eksiklikleri zümre öğretmenler kurulu tarafından tespit edilir; bu eksiklikleri gidermeye yönelik içerik, eğitim öğretim yılı başında zümre öğretmenler kurulu toplantılarında karara bağlanır ve eğitim öğretim sürecinde uygulanır.
- Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine yönelik yazılan süreçlerin tamamının bir arada yürütülmesi esastır. Bununla birlikte planlamalar, öneri niteliğinde olan uygulamalarda ilgili ünitenin öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak yapılmalıdır. Öğrencilerin deneyimlemesi gereken yaşantılarda da bu doğrultuda bazı uyarlamalar yapılabilmektedir.
- Eğitim öğretim süreçlerinde Türkçenin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin etkin katılımının sağlandığı bir öğrenme ortamı ve düşüncelerin özgürce paylaşılabildiği, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklediği, müziksel etkinliklerin rahatlıkla yapılabileceği araç gereç donanımına ve teknik donanıma sahip bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Beceriler, içerik çerçevesiyle yeni anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenler öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir.

- Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur.
- Öğrencilerin temel kabulleri ve öğrenme profilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı ve farklı öğretim materyalleri yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleri ve diğer branş öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri; öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük yaşamla ilgili, uzak ya da yakın çevrede karşılaşılabilecek görevler verilmeli; öğrenciyi yargılayıcı nitelik taşımayan ve güdüleyen geri bildirimler sağlanmalıdır. Genel müzik eğitimi, sadece yetenekli öğrencilerin değil, eğitim alan tüm öğrencilerin sahip olduğu becerileri geliştirmeye yönelik bir süreçtir. Bu bağlamda, çaba ve emeklerini ön plana çıkaran ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yer verilmelidir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında dijital teknolojilerden de yararlanılabilir.
- Müzik eğitimi açısından öğrencilerin sahne çalışmalarını ve tasarımlarını ortaya koydukları, millî birlik ve beraberliği sağlayan, manevi değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli araç olan belirli gün ve haftalar; okul temelli planlamalar ve zümre öğretmenler toplantıları aracılığı ile programda yerini alması beklenen çalışmalar arasındadır.
- Öğrencilerin yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda okulun imkânları ve çevre olanakları da gözetilerek okul dışı sınırsal faaliyet, devlet kurumlarında gerçekleştirilen kurs, etkinlik vb. imkânlarla erişebilmeleri için yönlendirme ve rehberlik yapılarak öğrencilerin bu yöndeki takibi gerçekleştirilmelidir.
- Öğretim programının hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşabilmek için müzik eserleri, hem araç hem de gerektiğinde amaç olarak kullanılmaktadır. Örnek eser repertuarı hazırlanırken, ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin seviyeleri, ilgileri, programın temel amaçları ve temaların içerikleri dikkate alınmış, kültürümüzü ve millî bilincimizi yansıtmaya, kültürel değerlerin aktarılmasını sağlama görevi de göz önünde bulundurulmuştur. Öğretmen kılavuz kitaplarında, örnek eser repertuarında yer alan eserlere yer verilebileceği gibi, aynı amaçlara hizmet eden alternatif eserlerle de repertuar çeşitlendirilebilir.
- Hazırlık sınıfı örnek eser listesi: Vardar Ovası, Adana Köprü Başı, Altın Hızma Mülâyim, Rüya Gibi Her Hatıra (Mehmet İlgin), Leylak Takivermiş Saçının Tellerine.
- 9. Sınıf örnek eser listesi: Kızılıklar Oldu mu, Divane Âşık Gibi de Dolaşırım Yollarda, Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar, Çanakkale İçinde, Burçak Tarlası (Sabahtan Kalktım ki), Hey Onbeşli, Karahisar Kalesi, Ben Seni Sevdiğimi, Uyan Ey Gözlerim (III. Murad), Gönül Verdim Bir Civane (III. Selim), Uzun İnce Bir Yoldayım.
- 10. Sınıf örnek eser listesi: Değdi Saçlarıma Bahar Küleği (Azerbaycan Halk Şarkısı), Gemiciler Kalkalım, Palandöken Dağı, Fikrimin İnce Gülü (Muallim İsmail Hakkı Bey), Şu Karşıkı Dağda Bir Yeşil Çadır, Hangi Bağın Bağbanısan, Gönülümün Şarkısını Gözlerinde Okurum.
- 11. Sınıf örnek eser listesi: Ela Gözlüm Ben Bu Elden Gidersem, Bekledim de Gelmedin (Yesari Asım Arsoy), Kahveyi Kavururlar, Estergon kalesi, Bir Pür Cefâ Hoş Dilberdir (III. Selim), Ey Güzel Kırım (Kırım Halk Türküsü).
- 12. Sınıf örnek eser listesi: Yemen Türküsü, Sivastopol Önünde Yatan Gemiler, Menekşe kokulu yarım, Tûtî-i Mu'cize-Güyem, Ey Koca Topçu, Nasıl Geçti Habersiz.

### Programın Bileşenleri

- Programda alan becerilerinin yanı sıra öğrencilere kavramsal beceriler, sosyal ve duygusal beceriler, okuryazarlık becerileri, değerler, eğilimler ve disiplinler arası bakış açısının kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu nedenle müzik dersi, programda sıralanan ve öğrenme-öğretme yaşantılarıyla ilişkilendirilen bileşenler dikkate alınarak planlanmalıdır.



Şema 1: Müzikal gelişimde temel unsurlar

- Bilgi ve beceriler, içerik çerçevesiyle anlamlı bütünlük oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal ve duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri) öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir.

### Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

- Programda öğrenme kanıtları olarak sunulan ölçme ve değerlendirme araçları, süreç ve ürüne dayalı değerlendirme yapmak amacıyla tasarlanmıştır. Ölçme araçları belirlenirken bunların temalarda yer verilen tüm öğrenme çıktılarını kapsaması hedeflenmiştir. Her temada bulunan ölçme ve değerlendirme araçları, öğretmenlere örnek teşkil etmesi amacıyla sunulmuştur. Öğretmenlerden bu araçları kullanmaları, gerekli durumlarda uyarlamaları veya farklı araçları sürece dâhil etmeleri beklenmektedir. Farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanılması durumunda bu araçların temadaki öğrenme çıktısı ve süreç bileşenlerini ölçebilecek yapıda olmasına dikkat edilmelidir.
- Programda verilen her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtı sunulmuştur. Değerler, eğilimler, sosyal ve duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri; öğrencilerin yetenek, ihtiyaç ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmeli, öğrenciler tarafından kazanılan veya geliştirilen becerilerin yansıtılabileceği nitelikte olmalıdır.
- Programdaki temalarda yer alan öğrenme çıktılarının ölçülmesinde çalışma yaprağı, kısa ve uzun cevaplı sorular, karşılaştırma tablosu, dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, öğrenme günlüğü, gözlem formu, yapılandırılmış grid, derecelendirme ölçeği, akran değerlendirme formu, grup değerlendirme formu, performans görevi vb. ölçme araçlarından yararlanılmalıdır.
- Öğrenmeler süreç boyunca izlenmeli, değerlendirilmeli ve öğrencilere geri bildirimde bulunulmalıdır. Geri bildirim; öğretmen tarafından dereceli puanlama anahtarına dayalı olarak verilmesinin yanı sıra, öğrencilerin öz değerlendirme, akran değerlendirmesi ve grup değerlendirmesi gibi ölçme araçlarını inceleyerek kendi değerlendirmelerini nesnel bir şekilde yapmalarına katkı sağlaması açısından önemlidir.
- Programın her temasında en az bir performans görevine yer verilmiştir. Bu görevlerde gözlem yaparak sunum yapılması, ritim eşliği oluşturulması, seslendirme yapılması, araştırma yaparak sunum yapılması, bedensel

hareket veya drama yoluyla eşlik yapılması, grup hâlinde seslendirme yapılması, doğaçlama yoluyla reklam cıngılı oluşturulması gibi performanslar sergilenmesi ve ürün oluşturulması beklenir. Programdaki performans görevleri örnek teşkil eder; temanın öğrenme çıktılarını kapsayan, öğrencinin temayı öğrendiğini kanıtlayabilecek ve öğrendiğini yaşamda kullanabilmesini sağlayacak farklı performans ve ürün odaklı görevler de verilebilir.

- Her bir performans görevinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçme araçlarındaki ölçütlerin belirlenmesinde kapsadığı öğrenme çıktılarının süreç bileşenleri ve görevin özellikleri dikkate alınmıştır. Örneğin söyleme becerisine yer verilen bir temada dereceli puanlama anahtarı; bedenini söylemeye hazır hâle getirmek, uygun söyleme tekniklerini kullanmak ve müziksel bileşenleri uygulamak gibi ölçütlerden oluşmaktadır. Öz, akran ve grup değerlendirme formları da kullanılarak öğrencilerin değerlendirme süreçlerine katılması sağlanmalıdır.

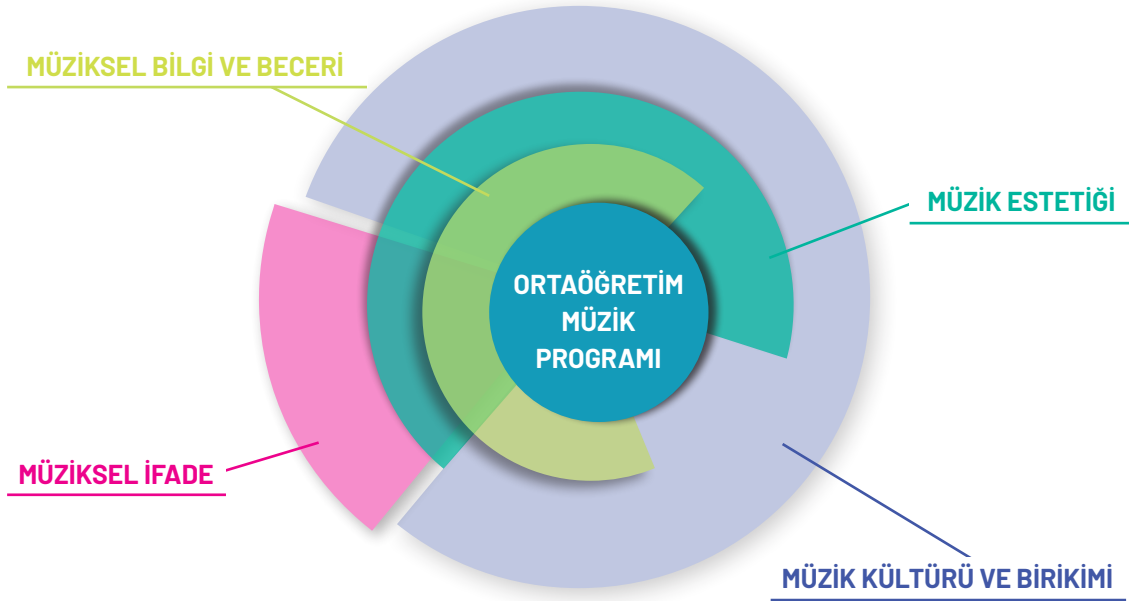
### Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

- Müzik Dersi Öğretim Programı*, öğrencinin bütünsel gelişimini esas almaktadır. Bu gelişimi sağlayabilmek amacıyla öğrenme-öğretme yaşantılarında sunulan içerikler; ilgili öğrenme çıktısı, beceri, eğilim, programlar arası bileşenler ve disiplinler arası ilişkilerin kazandırılmasını gerçekleştirmeye yönelik hazırlanmıştır. Programın öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde örnekler sunulmuştur. Öğretmenlerden bu örneklerden yola çıkarak öğrenci gruplarının özelliklerine göre öğrenme yaşantılarını uyarlamaları, değiştirmeleri veya yeni etkinlikler oluşturmaları beklenmektedir.
- Temaların işleniş sırası ve temalara ayrılan süre öğretim programında belirtilmiştir. Ancak zümre öğretmenleri tarafından yapılacak planlamalarda öğrenci düzeyleri ve çevresel şartlar dikkate alınarak program çerçevesinden çıkmadan düzenlemeler yapılabilir.
- Programda her tema için temel eğitim düzeyindeki öğretim programlarında yer alan konular ve beceriler göz önüne alınarak temel kabuller belirlenmiştir. Öğrenme yaşantıları uygulanırken ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temel kabullerde yer alan bilgi ve becerilere sahip olma durumlarının kontrol edilmesi, gerekli durumlarda temel kabullere ilişkin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması beklenmektedir.
- Programın uygulanmasında yaşantı temelli öğrenmenin esas alınması, uygulamanın bir süreç biçiminde yapılandırılması gerekmektedir. Bu süreci desteklemek üzere öğreneni merkeze alan öğretim yöntem ve tekniklerine (gözlem yoluyla öğrenme, serbest araştırma, zincir haritaları, araştırma-inceleme, balık kılçığı, soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası, kelime ilişkilendirme, özetleme, gösterip yaptırma, kavram haritası, yaratıcı drama, kulaktan şarkı öğretimi, notayla şarkı öğretimi, bilinen şarkıya yeni söz yazma vb.) yer verilmeli ve program, çok yönlü gelişime katkıda bulunacak öğretim yöntem ve teknikleriyle zenginleştirilmelidir. Ayrıca öğrencinin araştırma sürecine katkıda bulunmak amacıyla öğretmenler tarafından öğrencilere gerekli çıktılarda ön hazırlık yaptırılması önemli görülmektedir.
- Köprü kurma aşamasında öğrencinin önceki kademelerde edindiği bilgi ve beceriler, günlük hayattaki olayların yanı sıra programda yer alan bilgi ve beceriler ile ilişkilendirilmelidir.
- Programın uygulanmasında öğrenme süreci; öğretmenin rehber ve kolaylaştırıcı rolünü üstleneceği, öğrenenin merkeze alınacağı ve aktif katılımının sağlanacağı şekilde düzenlenmelidir. Bu nedenle düşüncelerin özgürce paylaşılabilmesi, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
- Programın sorgulama temelli anlayışa yaptığı vurgu, bireysel ve iş birlikli sorgulamayı ön plana çıkarmaktadır. Sorgulama sürecini desteklemek, bunun yanında etkileşimi sağlamak ve birlikte öğrenme fırsatlarını artırmak için iş birlikli öğrenme ortamlarının sürece dâhil edilmesi beklenmektedir. İş birlikli ortamların sadece sınıfta değil sınıf dışında da oluşturulması, bunun için farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin bir araya getirildiği akran öğretimine fırsat veren etkinliklerin gerçekleştirilmesi önemli görülmektedir.
- Program bütüncül eğitim anlayışına göre yapılandırılmıştır. Bu nedenle disiplinler ve beceriler arası ilişkileri kapsayan yapıların kurulmasına önem verilmelidir. Bu amaçla öğrenme-öğretme yaşantılarını tasarlama ve öğretim materyallerini geliştirme süreçlerinde zümre öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin iş birliği içinde çalışmaları önerilmektedir.

- Öğretim uygulamalarında müzik disiplini ile ilgili kavramların ve kavramlar arası ilişkilerin öğrenilmesini desteklemek üzere görsel materyallerden ve dijital/teknolojik araçlardan yararlanılması önerilmektedir. Bunların yanı sıra şema, afiş, broşür gibi görsel materyaller de kullanılabilir. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleri ve diğer branş öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
- Programın uygulanmasında öğretmenlerden hem öğretim teknolojilerini hem de teknoloji tabanlı öğretim stratejilerine dayalı öğretim yöntemlerini anlamlı öğrenmeyi destekleyecek biçimde kullanmaları beklenmektedir. Bu kapsamda video, sunu, nota yazım programları gibi materyaller ile teknoloji tabanlı öğretim uygulamaları da sürece dâhil edilebilir.

### Farklılaştırma

- Öğretim sürecinin düzenlenmesinde öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alınmalıdır. Bu amaçla öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesi için öğretimin farklılaştırılması yoluna gidilmelidir. Bu kapsamda farklılaştırma bölümünde zenginleştirme ve destekleme başlıkları altında öneriler sunulmuştur. Farklılaştırma kapsamındaki tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanır ve uygulanır.
- Farklılaştırma sürecinde öğrencilerin temel kabulleri, ilgileri ve öğrenme profilleri dikkate alınmalı; içerik, süreç ve ürün bu özelliklere uygun hâle getirilmelidir. Bu kapsamda aynı öğrenme çıktısına ulaşılabilmesi için zenginleştirici ve destekleyici etkinlikler yoluyla tüm öğrencilere öğrenme fırsatları sağlanmalıdır. Bu etkinlikler, farklı öğrenme düzeyine sahip öğrencilerin gereksinimlerine cevap verecek şekilde planlanmalıdır.



Şema 2: Müzik dersinin dört temel disiplini

### 1.3. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMA, ÖĞRENME ÇIKTISI SAYISI VE SÜRE TABLOLARI

#### HAZIRLIK SINIFI MÜZİK DERSİ

| TEMA                   | Öğrenme Çıktısı Sayısı | Süre       |                 |
|------------------------|------------------------|------------|-----------------|
|                        |                        | Ders Saati | Yüzde Oranı (%) |
| 1. MÜZİK DİLİ          | 2                      | 12         | 16              |
| 2. MÜZİK KÜLTÜRÜ       | 3                      | 40         | 56              |
| 3. MÜZİKSEL TASARIM    | 2                      | 16         | 22              |
| OKUL TEMELLİ PLANLAMA* | -                      | 4          | 6               |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>7</b>               | <b>72</b>  | <b>100</b>      |

#### 9. SINIF MÜZİK DERSİ

| TEMA                   | Öğrenme Çıktısı Sayısı | Süre       |                 |
|------------------------|------------------------|------------|-----------------|
|                        |                        | Ders Saati | Yüzde Oranı (%) |
| 1. MÜZİK DİLİ          | 4                      | 20         | 28              |
| 2. MÜZİK KÜLTÜRÜ       | 6                      | 36         | 50              |
| 3. MÜZİKSEL TASARIM    | 2                      | 12         | 16              |
| OKUL TEMELLİ PLANLAMA* | -                      | 4          | 6               |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>12</b>              | <b>72</b>  | <b>100</b>      |

#### 10. SINIF MÜZİK DERSİ

| TEMA                   | Öğrenme Çıktısı Sayısı | Süre       |                 |
|------------------------|------------------------|------------|-----------------|
|                        |                        | Ders Saati | Yüzde Oranı (%) |
| 1. MÜZİK DİLİ          | 4                      | 20         | 28              |
| 2. MÜZİK KÜLTÜRÜ       | 5                      | 36         | 50              |
| 3. MÜZİKSEL TASARIM    | 2                      | 12         | 16              |
| OKUL TEMELLİ PLANLAMA* | -                      | 4          | 6               |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>11</b>              | <b>72</b>  | <b>100</b>      |

## 11. SINIF MÜZİK DERSİ

| TEMA                   | Öğrenme Çıktısı Sayısı | Süre       |                 |
|------------------------|------------------------|------------|-----------------|
|                        |                        | Ders Saati | Yüzde Oranı (%) |
| 1. MÜZİK DİLİ          | 3                      | 16         | 22              |
| 2. MÜZİK KÜLTÜRÜ       | 5                      | 36         | 50              |
| 3. MÜZİKSEL TASARIM    | 2                      | 16         | 22              |
| OKUL TEMELLİ PLANLAMA* | -                      | 4          | 6               |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>10</b>              | <b>72</b>  | <b>100</b>      |

## 12. SINIF MÜZİK DERSİ

| TEMA                   | Öğrenme Çıktısı Sayısı | Süre       |                 |
|------------------------|------------------------|------------|-----------------|
|                        |                        | Ders Saati | Yüzde Oranı (%) |
| 1. MÜZİK DİLİ          | 1                      | 8          | 11              |
| 2. MÜZİK KÜLTÜRÜ       | 6                      | 48         | 66              |
| 3. MÜZİKSEL TASARIM    | 1                      | 12         | 17              |
| OKUL TEMELLİ PLANLAMA* | -                      | 4          | 6               |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>8</b>               | <b>72</b>  | <b>100</b>      |

\*Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan çalışmalar (okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb.) için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

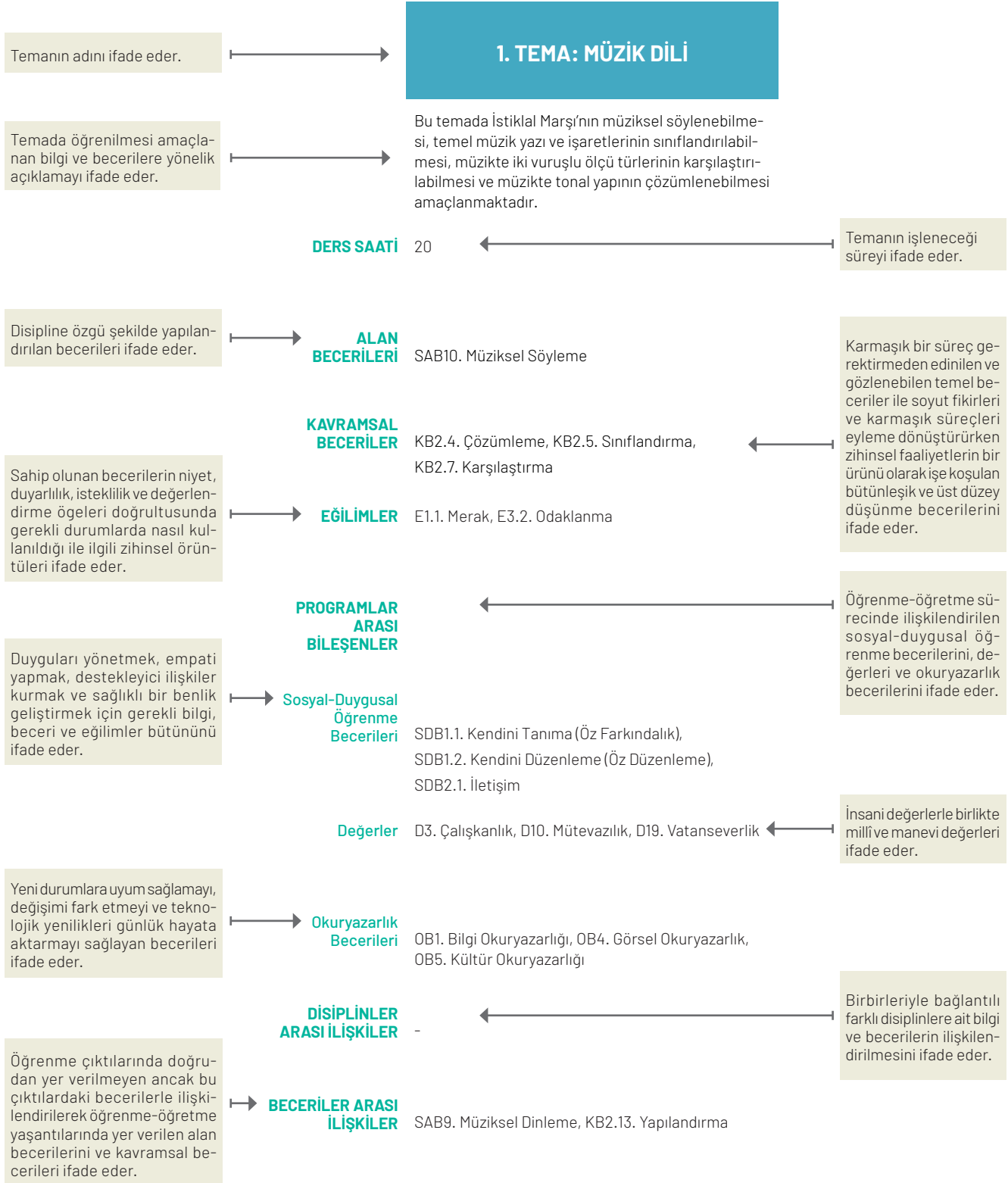
## 1.4. MÜZİK DERSİ ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

| ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI | FORMA SAYISI** | KİTAP EBADI       |
|-------------------------|----------------|-------------------|
| HAZIRLIK SINIFI         | 8-10           | 19,5 cm X 27,5 cm |
| MÜZİK 9                 | 8-10           | 19,5 cm X 27,5 cm |
| MÜZİK 10                | 8-10           | 19,5 cm X 27,5 cm |
| MÜZİK 11                | 8-10           | 19,5 cm X 27,5 cm |
| MÜZİK 12                | 8-10           | 19,5 cm X 27,5 cm |

\*\* Forma sayıları alt ve üst sınır olarak verilmiştir.

## 1.5. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Tematik yaklaşımla hazırlanan *Müzik Dersi Öğretim Programı* Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda uygulanabilecek şekilde düzenlenmiştir. Programda her sınıf düzeyinde aynı isimli üç tema yer almaktadır. Temaların yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.



|                                                                                                                                                                                     |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve bu becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.                                                      | ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ     | MÜZ.9.1.1. İstiklal Marşı'nı müziksel söyleyebilme<br>a) İstiklal Marşı'nı söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.<br>b) İstiklal Marşı'nı söylerken uygun teknikleri kullanır.<br>c) İstiklal Marşı'nı söylerken müziksel bileşenleri uygular.                                                                                                                                                        | Dersin kodu<br>Sınıf seviyesi<br>Tema numarası<br>Öğrenme çıktısı numarası                                                                                                                               |
| Disipline ait başlıca anahtar kavramları ifade eder.                                                                                                                                | Anahtar Kavramlar                          | İstiklal Marşı<br>Temel Müzik Yazı ve İşaretleri<br>İki Vuruşlu Ölçü Türleri<br>Müzikte Tonal Yapı                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.                                                                                                        |
| Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.                     | ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme) | aksak ölçü, aralık, basit ölçü, beden perküsyonu, bileşik ölçü, dizi, eksik ölçü, iki vuruşlu ölçü, kuvvetli vuruş, prozodi, ton, zayıf vuruş                                                                                                                                                                                                                                                               | Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.                                                                                                           |
| Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder. | ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI                | Öğrencilerin İstiklal Marşı'nın sözlerini, ritmik hece yapısını ve ezgisini, dizek, anahtar, süre (birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik, onaltılık), ölçü, ölçü çizgisi ve ölçü sayısı (2/4, 3/4, 4/4) gibi kavramları, hız terimlerini (andante, moderato, allegro), gürlük terimlerini (piano, mezzoforte, forte), tekrar işaretlerini ve notaları (do1-do2) kavramsal olarak bildikleri kabul edilmektedir. | Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.                                                                                                            |
| Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.                                      | Ön Değerlendirme Süreci                    | Öğrencilerin ön bilgileri; notaların dizek üzerindeki yerleri ve süre değerleri, "do dizisi"ndeki sesler arasındaki yükseklik farkı ve ölçü sayıları ile ilgili sorular sorularak belirlenebilir.                                                                                                                                                                                                           | Mevcut bilgi ve becerilerle yeni edinilecek bilgi ve beceriler arasında ilişki kurmayı, buradan hareketle yeni edinilecek bilgi ve becerilerle günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder. |
| Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.                       | Köprü Kurma                                | Öğrencilerin günlük hayatlarında müzik diline ait öğelerle nerelerde karşılaşabilecekleri ile ilgili sorular sorulur.                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.               |
| Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.                                                          | FARKLILAŞTIRMA                             | MÜZ.9.1.1.<br>Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasının sözleri tahtaya yazılır veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılır.                                                                                       | Öğrenme sürecinde daha fazla zamana ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.                                    |
|                                                                                                                                                                                     | Zenginleştirme                             | Müzik aleti çalabilen öğrencilerin iki vuruşlu ölçü türünde bildiği bir eseri müziksel bileşenlere uyarak çalmaları istenebilir. Farklı notalar üzerine majör-minör diziler oluşturmaları istenebilir.                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                     | Destekleme                                 | Hız ve gürlük terimleri, tekrar işaretleri, nota ve sus süre değerleri, ölçü sayısı ve diziler ile ilgili dikkat çekici görsellerle sınıf panosu hazırlamaları istenebilir.                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                     | ÖĞRETMEN YANSITMALARI                      | Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                          |



## 2. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN FARKLI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR

### HAZIRLIK SINIFI

#### 1. TEMA: MÜZİK DİLİ

Bu temada İstiklal Marşı'nın müziksel söylenebilmesi, verilen eser üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramların çözümlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 12

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme

**EĞİLİMLER** E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

#### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB3.2. Esneklik

**Değerler** D7. Estetik, D19. Vatanseverlik

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Türkçe

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** KB2.8. Sorgulama, SAB9. Müziksel Dinleme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.HAZ.1.1. İstiklal Marşı'nı müziksel söyleyebilme

- a) *İstiklal Marşı'nı söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.*
- b) *İstiklal Marşı'nı söylerken uygun teknikleri kullanır.*
- c) *İstiklal Marşı'nı söylerken müziksel bileşenleri uygular.*

MÜZ.HAZ.1.2. Temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları verilen eser üzerinde çözümleyebilme

- a) *Verilen eser üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları belirler.*
- b) *Verilen eser üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramlar arasındaki ilişkileri belirler.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı  
Temel Müzik Yazı ve İşaretleri

## Anahtar Kavramlar

marş

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi ve çalışma yaprağı kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

İstiklal Marşı'nın müziksel söylenmesi kontrol listesiyle izlenebilir. Temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramların izlenmesinde çalışma yaprağı kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden İstiklal Marşı'nın yazılma sürecini drama yöntemiyle gösteriye dönüştürmeleri istenebilir. İstiklal Marşı'nın notaları üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları belirlemeleri istenebilir. Performans görevi, kontrol listesi, öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin İstiklal Marşı'nın sözlerini, ritmik hece yapısını ve ezgisini bildikleri, temel müzik yazı işaretlerinden nota ve sus süre değerlerini bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

İstiklal Marşı'nın sözleri ve ritmik yapısı hakkında sorular sorulur. Temel müzik yazı ve işaretlerinden bildiklerini tahtaya yazmaları istenerek ön bilgileri harekete geçirilebilir.

### Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında İstiklal Marşı'nın nerelerde söylenebileceğiyle ilgili sorular sorulur. Müzik yazı işaretlerinin günlük yaşamdaki sesler gibi duyguları ifade ettiği vurgulanır. Karşılıklı konuşma sırasında ses tonunun, hızının ve vurgulamanın anlatım biçimi üzerinde etkileri olduğu gibi, müzikte de notalar, ritimler ve dinamiklerin aynı şekilde anlam taşıdığı belirtilir. Örneğin, hızlı ve güçlü bir müzik parçası bir spor maçındaki heyecanı yansıtırken, yavaş ve sakin bir melodi huzuru simgeleyebilir. Müzik yazı işaretlerini çözümlemenin, günlük hayattaki seslerin duyguları ve durumları nasıl yansıttığının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olduğunu fark etmeleri sağlanarak öğrencilerin, müzikle günlük yaşamları arasında bağlantı kurmaları teşvik edilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

MÜZ.HAZ.1.1.

İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasının sözlerinin yazılı olduğu görsel, dijital/teknolojik araçlar yardımıyla yansıtılır. Öğrencilerden İstiklal Marşı'nın sözlerini okumaları, anlamını bilmedikleri

kelimeleri işaretlemeleri ve Türkçe disiplininin faydalanarak bu kelimeler hakkında yorum yapmaları istenir **(OB1)**. Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. İstiklal Marşı'nın yazılma gerekçesi ile ilgili ne hatırladıkları sorulur. Öğrencilerden konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri istenir **(SDB2.1)**. İstiklal Marşı'nın yazılma sürecinde yarışmaya katılan diğer marşların sözlü örnekleri ve daha önce bestelenmiş hâli de paylaşılabılır. Öğretmen tarafından İstiklal Marşı'nın nefes yerleri yansıtılan görsel üzerinde hatırlatılır. Öğrencilere İstiklal Marşı'nın mi minör tonunda seslendirilmiş kaydı dijital/teknolojik araçlar yardımıyla dinletilir. Öğrencilerden dinleme sırasında melodik yapıya dikkat çekilerek, sıralı sesler, atlamalı sesler, oktav atlamalar görsel üzerinde işaretlenir. Öğrencilerden İstiklal Marşı'nı uygun söyleme teknikleriyle söylemeleri istenir. İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine, marşın melodik yapısına, sözlerinin anlamına dikkat ederek söylemeleri beklenir. Marşı, odaklı bir şekilde müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri sağlanır **(E3.2)**. Öğrencilerden seslendirme sırasında Türk bayrağına ve İstiklal Marşı'na saygı göstermesi beklenir **(D19.1)**. Bu çalışmalar doğru bir şekilde söylenene kadar tekrar ettirilir. İstiklal Marşı'nı müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.HAZ.1.2.

Öğrencilere marş, şarkı veya türkü notaları verilir veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılır. Müzik yazısı ve işaretleriyle ilgili temel kavramlardan nota ve sus süre değerleri, ölçü işaretleri, dinamikler ve ses değiştirici işaretler hakkında açıklama yapılır. Notalar üzerinde müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları işaretleyerek belirlemeleri istenir **(OB1)**. Notalar üzerinde bilmedikleri kavramlar hakkında önceki deneyimlerinden faydalanarak çıkarım yapma fırsatı verilir **(KB2.8)**. Verilen eser dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla veya öğretmen tarafından çalınarak öğrencilere dinletilir **(SAB9)**. Kulaktan öğretim yöntemiyle öğrencilerin eseri seslendirmesi sağlanır. Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlatma hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Öğretilen eser nota üzerinde yazılı işaretlere uygun olarak seslendirmeleri sağlanır. Dinamik, hız terimleri, ölçü sayısı ve ritim kalıplarında ufak değişiklikler yapılarak seslendirme çalışmalarına devam edilir; bu kavramların esere etkisini fark ederek uyum sağlamaları ve duysal derinliği anlamaları hedeflenir **(SDB3.2, D7.1)**. Seslendirme çalışmaları tekrarlanarak öğrencilerin temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramlarla eser arasında anlamlı bağlantılar kurmaları amaçlanır **(E3.1)**. Temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramlar arasındaki ilişkiyi belirlemeleri istenir. Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları verilen eser üzerinde çözümlemeye yönelik öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerden İstiklal Marşı'nın yazılma sürecini drama yöntemiyle gösteriye dönüştürmeleri, İstiklal Marşı'nın notaları üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerine ilişkin kavramları belirlemeleri istenebilir. Performans görevi, derecelendirme ölçeği ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Müzik aleti çalabilen öğrencilerden İstiklal Marşı'nı çalmaları istenebilir.

**Destekleme** İstiklal Marşı'nda anlamını bilmediği kelimeleri sözlükten araştırmaları istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu temada Türk müziği eserlerinin, farklı türde eserlerin, millî değerleri konu edinen marşların müziksel söylenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 40

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** -

**EĞİLİMLER** E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik

### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

**Değerler** D7. Estetik, D11. Özgürlük, D19. Vatanseverlik

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Coğrafya

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.HAZ.2.1. Türk müziği eserlerini müziksel söyleyebilme

- a) Türk müziği eserlerini söylemeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Türk müziği eserlerini söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Türk müziği eserlerini söylerken müziksel bileşenleri uygular.

### MÜZ.HAZ.2.2. Farklı türde eserleri müziksel söyleyebilme

- a) Farklı türde eserleri söylemeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Farklı türde eserleri söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Farklı türde eserleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.

### MÜZ.HAZ.2.3. Millî değerleri konu edinen marşları müziksel söyleyebilme

- a) Millî değerleri konu edinen marşları seslendirmeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî değerleri konu edinen marşları söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Millî değerleri konu edinen marşları söylerken müziksel bileşenleri uygular.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Türk Müziği Eserleri  
Farklı Türde Eserler  
Millî Değerleri Konu Edinen Marşlar

## Anahtar Kavramlar

müziksel söyleme, Türk müziği

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Türk müziği eserlerinin, farklı türde eserlerin, millî değerleri konu edinen marşların müziksel söylenmesi kontrol listesiyle izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak bir eser seçerek bireysel olarak performans sergilemeleri istenebilir. Performans görevi dereceli puanlama anahtarı veya öz ve akran değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin notaları (do1-do2), sesin özelliklerini, ses gruplarını ve ses topluluklarını kavramsal olarak bildikleri bireysel ve sosyal yaşantılarında marş, şarkı, türkü, Türk müziği örnekleri ve çeşitli çalgılarla karşılaştıkları kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin marş, şarkı, türkü örneklerinden ve müzik türlerinden hangilerini bildikleri sorulabilir.

### Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında dinledikleri müzik türleri ile ilgili sorular sorulabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.HAZ.2.1.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Türk müziği türlerinden Türk halk müziği ve Türk sanat müziğine ait örnekler dinletilerek (türkü, uzun hava, kırık hava, şarkı, beste, ilahi, mevlit, münacat, naat, mevlevi ayini gibi formlar) kullanılan çalgıları ve söyleyiş özelliklerini ayırt etmeleri istenir (**SAB9**). Dinletilen eserlerden yola çıkılarak öğrencilerin kültürlerini fark etmeleri sağlanır (**OB5**). Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grubun ortak çalışma sorumluluğu üstlenerek dinletilen Türk müziği eserlerinden birini seçmeleri istenir (**SDB2.2**). Türk müziği söyleme çalışmalarında uygun söyleme tekniklerini kullanmaları sağlanır. Seslendirme çalışmalarında öğrencilerin öz güvenli olmaları beklenir (**E1.5**). Türk müziği eserleri söylenirken seçilen eserlerin konu edildiği hikâye ve anlatımlarından yola çıkılarak dönemsel ya da coğrafi özelliklere, toplumun sosyokültürel yapısına ilişkin çıkarım yapmaları sağlanır. Bu süreçte millî ve manevi değerlerin önemine dikkat çekilir (**D11.2**). Seçilen eserler söylenirken öğrencilerin ritmik yapıyı ayırt etmeleri için esere alkış tutarak, Türk müziğine ait usullerin darp vuruşlarını vurarak veya farklı materyaller kullanarak eşlik etmeleri istenir. Böylece eserlerin söylenmesi sırasında ritminin korunmasına yardımcı olunması sağlanır. Seçilen eserlerin türüne göre uygun çalgılar kullanılarak ya da dijital/teknolojik araçlar yardımıyla alt yapıları oluşturularak eşlikli söylemeleri sağlanabilir. Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin seçilen eserleri müziksel bileşenleri uygulayarak toplu söylemeleri beklenir. Türk müziği eserlerini müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.HAZ.2.2.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce, öğrencilerin bedenlerini söylemeye hazır hâle getirmeleri için bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılır. Farklı türde eserler dinletilir. Dinletilen eserlerden bazılarının notaları, eser sözlerinin ve müziksel ifadelerinin takip edilebilmesi için öğrencilere dağıtılır ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılabilir. Eser seçimi yapılırken yabancı dillerde eserler de seçilebilir. Eserlerdeki sözlerin telaffuzları üzerine araştırma yapmaları istenir (**OB1**). Öğrencilerin eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak ve tür özelliklerini vurgulayarak söylemeleri beklenir. Toplu söyleme etkinliklerinin yanı sıra hâkim oldukları dil göz önünde bulundurularak girişkenlik gösterip bireysel söylemeleri de sağlanır (**E2.3**). Eserleri müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri beklenir. Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanılabilir. Eserin melodik yapısına ve sözlerin anlamına odaklanarak eserdeki duygusal derinliği anlamaları ve kendi yorumuyla yeniden seslendirmeleri beklenir (**D7.1**). Verilen eserlerin türleri ve ülkeleri göz önünde bulundurularak sanat ile toplum hakkında düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır (**OB9**, **SDB2.1**). Farklı türde eserlerin müziksel söylenmesine yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.HAZ.2.3.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Toplum hayatında önemli yerleri olan Atatürk ile ilgili veya millî değerlerimizi yansıtan marşlardan örnekler seçilerek sözleri tahtaya yazılır ve öğrencilerden bu sözleri okumaları istenir (**OB4**). Marşın sözlerindeki millî ve manevi değerleri yansıtan öğelere dikkat çekilerek kültürel mirası koruma bilincinin geliştirilmesi amaçlanır (**D19.3**). Seçilen marşlar öğrencilere dinletilerek eserin melodik ve ritmik yapısını algılamaları sağlanır. Öğrencilerin dinletilen marşları uygun söyleme tekniklerini kullanarak öz güvenli bir şekilde söylemeleri istenir (**E1.5**). Öğrencilerden marşları toplu söyleme çalışmalarında birbirlerini etkin şekilde dinlemeleri beklenir (**SDB2.1**).

Öğrencilerden marşları ritmik yapı, nota yükseklikleri ve sözcüklerin müziğe göre okunuşları gibi müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri beklenir. Millî değerleri konu edinen marşları müziksel söyleyebilmeye yönelik öğrenmeler kontrol listesi ile izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak marş, şarkı veya türkü türlerinden birini seçerek sınıf ortamında bireysel olarak performans sergilemeleri istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, öz veya akran değerlendirme formlarıyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Müzik aleti çalabilen öğrencilerden söyleme etkinliklerine çalgıları ile eşlik etmeleri istenebilir.

**Destekleme** Şarkı söyleme etkinliklerinde öğrencilerden ritmik eşlik yapmaları istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



### 3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM

Bu temada verilen esere ritim eşliğinin yaratılabilmesi ve kendi çalgısının oluşturulabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 16

**ALAN BECERİLERİ** SAB12. Müziksel Yaratıcılık, SAB4.Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2 Sanatsal Ürün Oluşturma)

**KAVRAMSAL BECERİLER** -

**EĞİLİMLER** E3.3. Yaratıcılık

#### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk

**Okuryazarlık Becerileri** OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER** Teknoloji ve Tasarım

**BECERİLER ARASI İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.HAZ.3.1. Verilen esere ritim eşliği yaratabilme

- Verilen eser için oluşturacağı ritim eşliğinin kullanım amacını belirler.
- Ritim eşliği oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.
- Seçtiği öğelerle özgün ritim eşliği oluşturur.

### MÜZ.HAZ.3.2. Kendi çalgısını oluşturabilme

- Kendi oluşturacağı çalgıya uygun araçları ifade eder.
- Kendi tasarımını çalgıya dönüştürür.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Ritim Eşliği  
Çalgı Tasarımı

## Anahtar Kavramlar

çalgı, eşlik, ritim, tasarım

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; dereceli puanlama anahtarı, öz ve akran değerlendirme formlarıyla izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Verilen esere uygun ritim eşliği yaratmaya yönelik çalışmaların izlenmesinde bütünsel dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Kendi çalgısını oluşturmaya yönelik öğrenmelerin izlenmesinde öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin istediği bir şarkıya/türküye kendi oluşturdukları çalgılarla ritim eşliği oluşturmaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formlarıyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin çeşitli ritim kalıplarını bildikleri ve çeşitli çalgıları tanıdıkları kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden bildikleri şarkı veya türküyü seslendirmeleri ve seslendirdikleri esere el çırparak eşlik etmeleri istenebilir. Öğrencilerin ritim kalıplarını ön bilgilerinden yararlanarak şehir isimleriyle ya da başka kelime ve hecelerle kodlamaları istenebilir. Günlük hayatlarında hangi çalgılarla karşılaştıkları sorulabilir.

### Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşantılarında kullandıkları kelimelerin birer ritmi olduğunu ve bu kelimeleri telaffuz ederken ritme ve vurgulara dikkat ederek kullandıklarını fark etmeleri sağlanır, böylece kelimelerin ritmi ile müzikte kullanılan ritim kalıpları arasında bir bağlantı kurmaları teşvik edilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.HAZ.3.1.

Öğrencilere ritim eşliğinin ne anlama geldiği, hangi amaçlarla kullanıldığı ve ritim eşliğinin müzikte nasıl bir rol oynadığı sorulur. Yapılan yorumların ardından ritim eşliğinin anlamı öğretmen tarafından "bir müzik eserindeki melodiyi veya diğer müzikal unsurları desteklemek amacıyla belirli bir ritmik yapının çalınması" olarak açıklanır. Öğrencilere ritim eşliği yaratmaları amacıyla uygun bir eser seçilir. Seçilen eser dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinletilebilir. Eserin ölçü sayısı ve ritmik yapısı hakkında tartışarak fikir alış-verişi yapmaları sağlanır (SDB2.2). Bu süreçte vızıltı grupları tekniği kullanılabilir. Esere ritmik eşlik yaratmanın müzikal yapıyı desteklemek, tempo ve vuruşu sabitlemek, melodik

yapıyı desteklemek, enerji ve hareket katmak, bütünlük ve uyum sağlamak gibi amaçlarla kullanıldığı belirtilir. Bu doğrultuda öğrencilerden verilen esere ritim eşliği yaratmaya yönelik amaç belirlemeleri istenir. Çeşitli ritim kalıplarını tekrar etmeleri sağlanır. Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden verilen esere uygun ritim kalıplarını seçmeleri istenir (**OB9, D3.4**). Eserin temposu, vurguları ve melodik yapısına dikkat edilmesi gerektiği hatırlatılır. Öğrencilerden seçtikleri ritim kalıplarıyla özgün ritmik eşlikler oluşturmaları beklenir (**E3.3**). Verilen esere ritim eşliği yaratılırken çeşitli loop (müzikal döngü), midi vb. dijital ses kayıt programlarından yararlanılabilir. Oluşturulan ritim eşlikleri sınıf ortamında bireysel ya da grupta çalınarak farklı bakış açılarını anlamaları sağlanır (**SAB11, SDB2.3**). Verilen esere ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmeler bütünsel derececi puanlama anahtarı ile izlenebilir.

### MÜZ.HAZ.3.2.

Öğrencilerden çevrelerinde duydukları doğal ya da gündelik sesleri analiz etmeleri ve bu sesleri müziksel bir forma dönüştürmenin yollarını hayal etmeleri istenir. Bu seslerin hangi duyguları çağrıştırdığı ve müzikte nasıl kullanılabileceği tartışılır. Bu süreçte; bazı objeler, geri dönüştürülebilir ya da kolayca erişilebilen materyallerle yaratıcı çalgılar tasarlamaları teşvik edilir. İlham vermek amacıyla, benzer projelerden örnek görseller ve videolar paylaşılır (**OB4**). Bireysel olarak veya grupta tasarlayacakları çalgının ne olacağını ve bu çalgının tasarımında kullanılacak araçları ifade etmeleri istenir (**SDB2.1**). Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Tasarlanacak çalgının estetik ve fonksiyonel olması gerektiği vurgulanır. Öğrencilerden çalgının boyutları, şekli, sesi ve kullanım kolaylığına göre tasarımını oluşturmaları beklenir (**D3.3**). Gerekli malzeme ve araçlar kullanılarak tasarımın çalgıya dönüştürülmesi sağlanır (**E3.3**). Bu süreçte teknoloji ve tasarım disiplininin faydalanılabilir. Oluşturulan çalgının ses özellikleri test edilerek ihtiyaç duyulan değişiklikler yapılabilir. Tasarlanan çalgının/çalgıların yapımında arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunmaları beklenir. Öğrencilerden kendi çalgılarıyla ritim ya da melodi oluşturmaları, oluşturdukları ritim ya da melodiyi bireysel olarak veya grupta çalmaları istenebilir (**SAB11**). Performanslar diğer öğrenciler tarafından dinlenerek oluşturulan tasarımlarla etkileşime girmeleri, bu tasarımların ses veya ritmik özellikleri hakkında tartışma yapmaları beklenir (**SAB9**). Kendi çalgısını oluşturabilmeye yönelik çalışmalar öz ve akran değerlendirme formlarıyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin istediği bir şarkıya/türküye kendi oluşturdukları çalgılarla eşlik etmeleri istenebilir. Bu görevler sınıf içinde bireysel veya grup çalışması şeklinde sergilenebilir. Performans görevi, derececi puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formlarıyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

### Zenginleştirme

Öğrencilerden birden fazla ritim çalgısı oluşturmaları, bu çalgılarla istedikleri bir esere farklı ritim eşlikleri yapmaları istenebilir. Arkadaşlarıyla "mini orkestra" oluşturarak kendi şarkılarını sınıfta veya okul etkinliklerinde çalmaları istenebilir.

### Destekleme

Öğrencilere sınıfta oluşturulan bir vurmalı çalgı verilerek ana vuruşları vurmak suretiyle çalınan esere eşlik etmeleri istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 9. SINIF

## 1. TEMA: MÜZİK DİLİ

Bu temada İstiklal Marşı'nın müziksel söylenebilmesi, temel müzik yazı ve işaretlerinin sınıflandırılabilmesi, müzikte iki vuruşlu ölçü türlerinin karşılaştırılabilmesi ve müzikte tonal yapının çözümlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 20

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

**EĞİLİMLER** E1.1. Merak, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D10. Mütevazılık, D19. Vatanseverlik

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme, KB2.13. Yapılandırma

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.9.1.1. İstiklal Marşı'nı müziksel söyleyebilme

- a) *İstiklal Marşı'nı söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.*
- b) *İstiklal Marşı'nı söylerken uygun teknikleri kullanır.*
- c) *İstiklal Marşı'nı söylerken müziksel bileşenleri uygular.*

### MÜZ.9.1.2. Temel müzik yazı ve işaretlerini sınıflandırabilme

- a) *Müzikte kullanılan temel yazı ve işaretlere ilişkin değişkenleri belirler.*
- b) *Müzikte kullanılan temel yazı ve işaretleri ayırıştırır.*
- c) *Müzikte kullanılan temel yazı ve işaretleri tasnif eder.*
- ç) *Müzikte kullanılan temel yazı ve işaretleri etiketler.*

### MÜZ.9.1.3. Müzikte iki vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırabilme

- a) *Müzikte iki vuruşlu ölçü türlerinin özelliklerini belirler.*
- b) *Müzikte iki vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki benzerlikleri listeler.*
- c) *Müzikte iki vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki farklılıkları listeler.*

### MÜZ.9.1.4. Müzikte tonal yapıyı çözümleyebilme

- a) *Müzikte tonal yapıyı oluşturan parçaları belirler.*
- b) *Müzikte tonal yapıyı oluşturan parçalar arasındaki ilişkileri belirler.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı  
Temel Müzik Yazı ve İşaretleri  
İki Vuruşlu Ölçü Türleri  
Müzikte Tonal Yapı

## Anahtar Kavramlar

aksak ölçü, aralık, basit ölçü, bileşik ölçü, dizi, eksik ölçü, iki vuruşlu ölçü, kuvvetli vuruş, prozodi, ton, zayıf vuruş

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, çalışma yaprağı, kısa ve uzun cevaplı sorular kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

İstiklal Marşı'nın müziksel söylenmesi kontrol listesiyle izlenebilir. Temel müzik yazı ve işaretlerini sınıflandırmaya yönelik öğrenmelerin izlenmesinde çeşitli soru türlerinden oluşan çalışma yaprağı hazırlanabilir. Ölçü türlerinin karşılaştırılmasına yönelik öğrenmeler, kısa ve uzun cevaplı sorular ile izlenebilir. Müzikte tonal yapıyı çözümlemeye yönelik öğrenmelerin izlenmesinde çalışma yaprağı hazırlanabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin müzik diline ait kavramları uygulayarak seslendirme yapmaları istenebilir. Performans görevi, dereceleme ölçeği ile değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin İstiklal Marşı'nın sözlerini, ritmik hece yapısını ve ezgisini, dizek, anahtar, süre (birlik, ikilik, dördlük, sekizlik, onaltılık), ölçü, ölçü çizgisi ve ölçü sayısı ( $\frac{2}{4}$ ,  $\frac{3}{4}$ ,  $\frac{4}{4}$ ) gibi kavramları, hız terimlerini (andante, moderato, allegro), günlük terimlerini (piano, mezzoforte, forte), tekrar işaretlerini ve notaları (do1-do2) kavramsal olarak bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin ön bilgileri; notaların dizek üzerindeki yerleri ve süre değerleri, "do dizisi"ndeki sesler arasındaki yükseklik farkı ve ölçü sayıları ile ilgili sorular sorularak belirlenebilir.

**Köprü Kurma** Öğrencilerin günlük yaşamlarında müzik diline ait öğelerle nerelerde karşılaşabilecekleri ile ilgili sorular sorulur.

### Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

#### MÜZ.9.1.1.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasının sözleri tahtaya yazılır veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılarak incelemeleri sağlanır. İstiklal Marşı'nın yazılma süreci ve sözlerinin anlamı ile ilgili sorular sorularak İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasını yorumlamaları istenir. İstiklal Marşı'na saygının önemi ile vatanseverlik değeri vurgulanır (D19.1, OB5). Bu süreçte T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük disiplininin faydalanılabilir. İstiklal Marşı'nı seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanmaları ve aldıkları nefes yerlerini fark etmeleri istenir (SDB1.1). İlk kıtası ile ikinci kıtasının nefes yerleri arasındaki farklılıklar gösterilir. İstiklal Marşı'nın prozodisi üzerinde durulur. İstiklal Marşı'nın ölçü sayısına dikkat çekilir. Sözlerinin eksik ölçü ile başladığına değinilir. Marşın ritmik yapısı ve ezgisel yapı arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.13). Marşı, odaklı bir şekilde müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri sağlanır (E3.2). Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. İstiklal Marşı'nı müziksel söyleme ile ilgili öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

#### MÜZ.9.1.2.

Öğrencilerin temel müzik yazı ve işaretleriyle ilgili neler bildikleri ve neleri merak ettikleri sorulur (E1.1). Bu süreç beyin fırtınası veya gösterip yaptırma tekniği ile yürütülebilir. Müziğin temel bileşenleri ile ilgili hatırlatıcı bilgiler verilir (OB1). Öğrencilere üzerinde müziksel işaretlerin yazılı olduğu eserlerin notaları verilir. İçerikler, dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılabilir. Öğrencilerin müzik yazı ve işaretlerine ilişkin değişkenlerden anahtar, dizak, nota isimleri, nota ve sus süre değerleri, ses değiştirici işaretler, ölçü, tekrar işaretleri, hız ve gürülük terimleri gibi temel bileşenleri belirlemeleri sağlanır. Eser üzerindeki temel müzik yazı ve işaretlerini işlevlerine göre ayrıştırmaları istenir. Ayrıştırma sonuçlarını tasnif etmeleri beklenir. Bu süreçte kavram haritası tekniği kullanılabilir. Oluşturulacak kavram haritasında; anahtarlar, nota ve sus süre değerleri, hız ve gürülük terimleri, tekrar işaretleri gibi başlıklar verilebilir. Öğrenme durumunu geliştirmek amacıyla belirli gün ve haftalar ile ilgili marşlar verilerek bu marşları grupla uyumlu bir şekilde söylemeleri sağlanır (D10.3). Seslendirilen eserler üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerini etiketlemeleri beklenir (SDB1.2). Marşların içeriği ile ilgili sorular sorulur ve bu marşlarla vatanseverlik bilincini pekiştirmeleri sağlanır (D19.1). Temel müzik yazı ve işaretleri ile ilgili öğrenmeler çalışma yaprağı ile izlenebilir.

#### MÜZ.9.1.3.

İki vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçü türlerinden  $\frac{2}{4}$ ,  $\frac{6}{8}$  ve  $\frac{3}{8}$  ile ilgili bilgiler verilir. İki vuruşlu ölçülerin vuruş şekilleri verilir (OB4). Örnek eserler dinletilerek müziksel bileşenlerden ritmik farklılıkları tanımaları sağlanır (SAB9). Öğrencilerin dinletilen eserlerdeki ölçü türlerinin özelliklerini belirlemeleri istenir. Eserlerdeki kuvvetli ve zayıf vuruşlar; beden perküsyonu, vurmali çalgılar vb. kullanılarak belirtilir. Verilen eserleri etkin bir şekilde dinlemeleri, ezgisel yapıdaki ritmik yürüyüşü hissetmeleri beklenir (SDB2.1). Öğrencilerin dinletilen eserlere odaklanarak beden perküsyonu veya farklı ritmik uygulamalarla eserlere eşlik etmeleri ve çalışmalarda aktif rol almaları sağlanır (E3.2, D3.4). Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. İki vuruşlu ölçü türlerinden üç farklı eser verilir. Verilen eserler üzerinde basit, bileşik ve aksak ölçülerin benzerlik ve farklılıklarını listelemeleri istenir. Müzikte iki vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırmayla ilgili öğrenmeler kısa ve uzun cevaplı sorular ile izlenebilir.

**MÜZ.9.1.4.**

Öğrencilere majör-minör ezgilerden etkisi güçlü hissedilebilen kesitler dinletilir (**SAB9**). Odaklanarak dinledikleri ezgi kesitlerinden hareketle müzikal olarak farklı duygular hissedip hissetmedikleri sorulur. Hissettikleri duygular varsa bunları sözlü olarak betimlemeleri istenir (**SDB1.1, E3.2**). Dinletilen her ezgi kesitinin farklı tonlarda olduğu belirtilerek seslerin art arda sıralanarak dizileri oluşturduğu, oluşan dizilerin de belirli kurallar çerçevesinde majör-minör tonları oluşturduğu vurgulanır. Müzikte aralık kavramı açıklanır. Majör-minör yapıyı belirlemeleri için do ve la dizisi yazılır. Diziler üzerinde gösterilen tam ve yarım aralıklarla majör-minör yapıyı oluşturan parçaları belirlemeleri istenir. Majör dizi kalıbının "2 tam 1 yarım 3 tam 1 yarım", minör dizi kalıbının ise "1 tam 1 yarım 2 tam 1 yarım 2 tam" aralıktan oluştuğu bilgisi verilerek incelenmesi istenir (**OB1**). Minör dizilerin doğal, armonik ve melodik çeşitleri yansıtılarak minör dizilerin 6 ve 7. derecelerindeki değişimlere dikkat çekilir. Majör ve minör diziler, çıkıcı ve inici olarak sınıfça seslendirilerek tonal duygunun yanı sıra sesler arasındaki duruculuk ve yürüyücülük etkilerinin hissedilmesi sağlanır (**D3.4**). Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Değiştirici işaretlerden yararlanarak majör dizi kalıbını sol ve fa dizilerine, minör dizi kalıbını ise mi ve re dizilerine uyarlamaları istenerek tüm seslerden majör ve minör diziler oluşturulabileceği örneklenir. Bu sayede tonal yapıyı oluşturan aralık ve dizi arasındaki ilişkileri belirlemeleri sağlanır. Müzikte tonal yapıyı çözümlemeye ilişkin öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak düzeyine uygun iki vuruşlu ölçü türlerinde ve majör-minör tonalitede sözlü eserler öğretilerek müziksel bileşenlere uygun seslendirmeleri istenebilir. Performans görevi, dereceleme ölçeği ile değerlendirilebilir.

**FARKLILAŞTIRMA**

**Zenginleştirme** Müzik aleti çalabilen öğrencilerin iki vuruşlu ölçü türünde bildiği bir eseri müziksel bileşenlere uyarak çalmaları istenebilir. Farklı notalar üzerine majör-minör diziler oluşturmaları istenebilir.

**Destekleme** Hız ve gürlük terimleri, tekrar işaretleri, nota ve sus süre değerleri, ölçü sayısı ve diziler ile ilgili dikkat çekici görsellerle sınıf panosu hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN  
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu temada müziğin tarihsel gelişiminin çözümlenebilmesi, Türk müziği ve Batı müziğine ait eserlerin müziksel dinlenebilmesi, Atatürk'ün güzel sanatlar içerisinde müziğe verdiği yer ve önemin özetlenebilmesi, marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenebilmesi ve yaşanan şehrin müzik etkinliklerinin gözlemlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 36

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB9. Müziksel Dinleme, SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme

**EĞİLİMLER** E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D7. Estetik, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Fen Bilimleri

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.10. Çıkarım Yapma

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.9.2.1. Müziğin tarihsel gelişimini çözümleyebilme

- a) Müziğin tarihsel gelişimine etki eden öğeleri belirler.
- b) Müziğin tarihsel gelişimine etki eden öğeler arasındaki ilişkileri belirler.

### MÜZ.9.2.2. Türk müziğine ait eserleri müziksel dinleyebilme

- a) Türk müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini tanır.
- b) Türk müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini ayırt eder.
- c) Türk müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini açıklar.

### MÜZ.9.2.3. Batı müziğine ait eserleri müziksel dinleyebilme

- a) Batı müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini tanır.
- b) Batı müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini ayırt eder.
- c) Batı müziğine ait dinlediği eserlerin bileşenlerini açıklar.

### MÜZ.9.2.4. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi özetleyebilme

- a) Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önemle ilgili çözümleme yapar.
- b) Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önemle ilgili sınıflandırma yapar.
- c) Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi yorumlar.

### MÜZ.9.2.5. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söyleyebilme

- a) Marşları, şarkıları ve türküleri söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.
- b) Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.

### MÜZ.9.2.6. Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini gözlemleyebilme

- a) Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini gözlemlemeye ilişkin amaç belirler.
- b) Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerine yönelik verileri uygun veri toplama araçları ile toplar.
- c) Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerinde topladığı verileri sınıflandırır ve kaydeder.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Müziğin Tarihsel Gelişimi  
Türk Müziğine Ait Eserler  
Batı Müziğine Ait Eserler  
Atatürk'ün Güzel Sanatlar İçinde Müziğe Verdiği Yer ve Önem  
Marşlar, Şarkılar ve Türküler  
Yaşanılan Şehrin Müzik Etkinlikleri

## Anahtar Kavramlar

Batı müziği, müzik etkinliği, Türk müziği

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; çalışma yaprağı, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, kontrol listesi kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Müziğin tarihsel gelişiminin çözümlemesine yönelik öğrenmelerin izlenmesi için çalışma yaprağı hazırlanabilir. Türk müziği ve Batı müziğine ait eserleri müziksel dinlemeye yönelik öğrenmelerde öz değerlendirme formu kullanılabilir. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi özetlemeye yönelik öğrenmelerin izlenmesi için açık

uçlu sorular hazırlanabilir. Marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenmesine ve yaşanan şehrin müzik etkinliklerinin gözlemlenmesine yönelik öğrenmelerin izlenmesinde kontrol listesi kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin bulundukları şehirdeki Türk müziği veya Batı müziği konserlerine giderek video çekmeleri veya bu konserlere ait videoları izleyerek gözlemlerini yansıtmak amacıyla sunum yapmaları istenebilir. Performans görevi, dereceleme ölçeği ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin sesin özelliklerini, insan sesinin oluşumunu, ses gruplarını ve ses topluluklarını kavramsal olarak bildikleri bireysel ve sosyal yaşantılarında marş, şarkı, türkü, Türk müziği ve Batı müziği örnekleri ve çeşitli çalgılarla karşılaştıkları kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere doğada duydukları seslerin müziğe katkısının ne olduğu sorulabilir. Marş, şarkı ve türkü örneklerinden neler bildikleri sorulabilir. Yaşadıkları çevredeki müzik etkinliklerinden hangilerine katıldıkları sorularak Türk müziği ve Batı müziği gibi türlerle ilgili görüşleri alınabilir.

### Köprü Kurma

Farklı türlerde müzikler dinletilerek öğrencilerin günlük yaşamlarında tanıdıkları müzik türleriyle benzerlik ve farklılık açısından ilişki kurmaları sağlanabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.9.2.1.

Müziğin tarihsel gelişimi; İlk Çağ toplumlarından başlayarak Mezopotamya, Mısır, Anadolu Uygarlıkları, Antik Yunan medeniyeti ve Roma medeniyetlerine kadar olan süreçte açıklanır. Yaşam tarzı, doğa seslerinin taklit edilmesi, ortaya çıkan ilk çalgılar ve bu çalgıların gelişimi, Antik Çağ çalgıları, müziğin toplum içindeki yeri ve kullanım alanları, müzik yazısının ortaya çıkışı gibi unsurlara dikkat çekilir. Ayrıca, müziğin ortaya çıkışı, günlük hayattaki rolü ve iletişim aracı olarak kullanımı sorgulanarak müziğin gelişim sürecine etki eden öğeleri belirlemeleri istenir **(E3.8)**. “Doğada duydukları seslerin müziğe etkisi veya katkısı var mıdır varsa bu etki nasıldır?”, “İnsanlar ilk çalgıları yaparken hangi materyallerden faydalanmış olabilir?”, “Topluluk içinde müzik hangi amaçla kullanılmış olabilir?” gibi sorular yöneltilir. Bu süreçte tarih disiplininin faydalanılabilir ve beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Belirlenen öğelere ilişkin çevresel faktörler, toplumsal yapı, dinî inançlar, ekonomik ve kültürel özellikler bağlamında şema oluşturmaları sağlanır **(OB5)**. Öğrenciler gruplara ayrılarak her grubun şemadaki öğelerden birini araştırmaları ve bu öğeye dair sunum hazırlamaları istenebilir **(D3.3)**. Müziğin gelişim sürecine etki eden doğal çevre ve toplumsal yapı, dinî inançlar ve müzik, kültür ve teknik, göç ve kültür gibi öğelerin aynı zamanda birbirleriyle de ilişki içinde olduğu çeşitli örneklerle açıklanır. Açıklamalar sırasında örnek müzikler dinletilebilir. Her grubun ele aldıkları öğe ile diğer öğeler arasındaki ilişkiyi tartışma yöntemiyle belirlemeleri istenir **(SDB2.1)**. Grupların elde ettiği çıkarımlar kaydedilir. Müziğin tarihsel gelişimini çözümlmeye yönelik öğrenmeler çalışma yaprağı ile izlenebilir.

### MÜZ.9.2.2.

Türk müziğine ait önceden hazırlanmış örnek eserler dinletilir. Türk müziğine özgü müziksel bileşenlerden; kullanılan çalgılar, ritmik yapı, sözlü eserler sözlerindeki anlam ve söyleyiş özelliklerine değinilir. Türk müziğine özgü müzik formlarından bozlak, uzun hava, kırık hava, maya, naat, kaside, şarkı, beste, peşrev, saz semaisi, ilahi, kar, sirto, longa vb. hakkında bilgi verilerek türe özgü müziksel bileşenleri tanımları sağlanır.

Dinledikleri eserlerdeki müziksel bileşenleri ayırt ederek açıklamaları istenir. Bu süreçte soru-cevap tekniğinden yararlanılabilir. Sanatı yaşamın bir parçası hâline getirmek için Türk müziğine ait eserleri günlük yaşamlarında da dinlemeleri önerilerek kültürel miraslarını müzik yoluyla tanımaları, yaşamlarını müzikle zenginleştirmeleri sağlanabilir **(D15.2, D7.3)**. Dinletilen sözlü eserlerdeki sözlerin ne anlama geldiğine yönelik sorular sorularak dönemin sosyokültürel yapısı ve toplumsal normlar hakkında anlayış geliştirmeleri beklenir **(SDB2.3, E3.8)**. Bestekâr Türk hükümdarları ve büyüklerine ait eserler dinletilebilir (Buhûrîzâde Mustafa İtrî, Hamâmîzâde İsmail Dede Efendi, Tanburi Mustafa Çavuş, Hacı Arif Bey, Şevki Bey, Zekâî Dede, Sultan III. Selim, Aşık Veysel, Karacaoğlu, Pir Sultan Abdal vb). Türk müziğine ait eserleri müziksel dinlemeye yönelik öğrenmeler öz değerlendirme formuyla izlenebilir.

### MÜZ.9.2.3.

Batı müziğine ait eserler dinletilerek öğrencilerin müzikle evrensel bağ kurmaları sağlanır **(D4.5)**. Batı müziğinin dönemlerine kronolojik olarak değinilir. Batı müziğine ait dinletilen eserlerdeki tempo, vurgu, tonal etki, çok seslilik vb. müziksel bileşenleri tanımaları sağlanır. Operalardan, korolardan, senfoni orkestralarından ve oda müziği gruplarından çeşitli örnekler dinletilerek/izletilerek eserlerdeki müziksel bileşenleri ayırt etmeleri beklenir. Öğrencilerin dinledikleri eserlerdeki müziksel bileşenleri açıklayarak sanat eserini çözümlemeleri hedeflenir **(OB9)**. Bu süreçte özetleme tekniğinden yararlanılabilir. Dinletilen/izletilen eserlerde kullanılan çalgıları çalınış biçimlerine göre sınıflandırmaları sağlanır **(KB2.3)**. Öğrencilerden eseri odaklanarak dinlemeleri ve esere ilişkin düşüncelerini sınıf ortamında ifade etmeleri sağlanır **(SDB2.1, E3.2)**. Batı müziğine ait eserleri müziksel dinlemeye yönelik öğrenmeler öz değerlendirme formuyla izlenebilir.

### MÜZ.9.2.4.

Öğrencilerin Atatürk'ün yaptığı yenilikler hakkında neler bildikleri sorularak görüşleri alınır. Atatürk'ün liderlik vasfına değinilerek kültürüne ve tarihine değer veren, çok yönlü kişiliğiyle sanatı ve sanatçıyı destekleyen bir devlet adamı olduğu vurgulanır. Bu süreçte T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük disiplininin faydalanılabilir. Güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önem ve müzik reformları anlatılarak çağdaş Türk müziğinin gelişim dönemine ait eserlerden örnekler dinletilir. Öğrencilerin Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önem hakkında duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri istenir **(SDB2.1)**. Bu süreçte soru-cevap tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin gerçekleştirilen müzik reformları, yurt dışına gönderilen öğrenciler ve açılan kurumlar hakkında çözümleme yapmaları istenir. Yaptıkları çözümlemelerle ortaya çıkan Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine yönelik konu başlıklarını sınıflandırmaları sağlanır. Müzik sanatının estetik unsurlarının insan ve toplum hayatına etkileri hakkında bilgiler verilir **(D7.3)**. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önemin günümüz müzik kültürüne etkileri ve katkıları hakkında özgün yorumlar yapabilmeleri beklenir **(E3.1, OB1)**. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yer ve önem ile ilgili öğrenmeler açık uçlu sorularla izlenebilir.

### MÜZ.9.2.5.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlatma hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Ergenlik dönemi ses değişimlerinin sebepleri açıklanır ve ses sağlığını koruyucu bilgiler verilir **(D13.4)**. Bu süreçte fen bilimleri disiplininin faydalanılabilir. Millî ve manevi değerleri yansıtan marş, şarkı ve türküler dinletilerek kültürel mirası koruma bilinci geliştirilmesi amaçlanır **(D15.2)**. Dinletilen eserlerden bazılarının notaları, eser sözlerinin ve müziksel ifadelerinin takip edilebilmesi için basılı şekilde öğrencilere dağıtılabilir ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılabilir. Eserleri seslendirmeden önce ritmik ve ezgisel bileşenleri ayırt etmeleri beklenir. Öğrencilerin eserleri uygun söyleme tekniklerini

kullanarak öz güvenli bir şekilde söylemeleri istenir **(E1.5)**. Eserleri müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri beklenir. Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin öğrendikleri eserleri toplu söyleme çalışmalarında birbirlerini etkin şekilde dinlemeleri, performans sergilemeleri ve dağarcık oluşturmaları sağlanır **(SDB2.1, OB9)**. Seslendirme çalışmalarında seslendirilen eserlerin dönemleri incelenerek toplumun sosyokültürel yapısı hakkında fikir yürütmeleri istenebilir. Marşın, şarkının ve türkünün müziksel söylenmesine yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

#### MÜZ.9.2.6.

Öğrencilere yaşadığı şehrin müzik etkinliklerini neden gözlemlemeleri gerektiği sorularak amaç belirlemeleri sağlanır. Şehrin müzik topluluklarından, kurumlarından ve müzik etkinliklerinin yapıldığı alanlardan bildiklerini listelemeleri istenir **(KB2.10)**. Öğrencilerin çevresindeki müzik etkinliklerinin neler olduğu ile ilgili verileri gözlem yoluyla toplamaları beklenir. Öğrencilerin yaşadıkları çevredeki müzik etkinliklerinin neler olduğuyla ilgili verileri toplarken buna yönelik merak duygularının harekete geçirilmesi hedeflenir **(E1.1)**. Müzik etkinliğine aktif katılmadıkları durumlarda dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla çeşitli müzik etkinliklerini izlemeleri ve veri toplamaları beklenir. Bu süreçte araştırma tekniği kullanılabilir. Elde ettiği bu verileri sınıflandırıp kaydetmeleri sağlanır. Sosyal etkileşimlerle elde ettikleri verileri ailesi veya arkadaşlarıyla çeşitli konserlere giderek eyleme dönüştürmeleri sağlanır **(OB5, SDB2.2)**. Yapılan müzik etkinliklerinin çaba ve emek gerektirdiğini fark etmeleri beklenir **(D14.3)**. Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerinin gözlemlenmesine yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin yaşadıkları şehirdeki Türk müziği ya da Batı müziği konserlerinden birine giderek bu konser ile ilgili bir video kaydetmeleri veya bu konserlere ait videoları izleyerek gözlemlerini yansıtmak amacıyla sunum yapmaları istenebilir. Öğrencilerin kaydettiği videoda konser öncesindeki düşüncelerine, konserden kesitlere, konser esnasındaki seyirci davranışlarına ve konser sonrasındaki gözlemlerine yer vermeleri istenebilir. Performans görevi, dereceleme ölçeği ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

### FARKLILAŞTIRMA

#### Zenginleştirme

Öğrencilerden müzik aleti çalabilenler; öğrencilerin müzik kültürünün geliştirilmesi amacıyla çalgılarını tanıtabilirler, Türk müziğine ve Batı müziğine ait düzeylerine uygun olan ve bildikleri eserleri çalabilirler/söyleyebilirler.

#### Destekleme

Müzik kültürlerini geliştirmeleri amacıyla Türk müziği/Batı müziği çalgıları hakkında bilgi toplamaları, önemli besteci ve yorumcularının hayatlarını araştırmaları, bu türlerle ilgili çeşitli eser isimlerini listelemeleri istenebilir.

### ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



### 3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM

Bu temada iki vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliğinin yaratılabilmesi ve türkülere konu olan yaşanmış hikâyelerin yorumlanabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 12

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB12. Müziksel Yaratıcılık

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.14. Yorumlama

**EĞİLİMLER** E2.5. Oyunseverlik, E3.3. Yaratıcılık

#### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

**Değerler** D1. Adalet, D3. Çalışkanlık

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Sosyoloji, Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.9.3.1. İki vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilme

- İki vuruşlu ölçü türlerinde oluşturacağı ritim eşliğinin kullanım amacını belirler.*
- Ritim eşliği oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.*
- Seçtiği öğelerle iki vuruşlu ölçü türlerinde özgün ritim eşliği oluşturur.*

### MÜZ.9.3.2. Türkülere konu olan yaşanmış hikâyeleri yorumlayabilme

- Türkülere konu olan yaşanmış hikâyeleri inceler.*
- Türkülere konu olan yaşanmış hikâyeleri bağlamından kopmadan gösteriye dönüştürür.*
- Türkülere konu olan yaşanmış hikâyeleri kendi ifadeleriyle anlatır.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

İki Vuruşlu Ölçü Türlerinde Ritim Eşliği  
Türkülere Konu Olan Yaşanmış Hikâyeler

### Anahtar Kavramlar

beden perküsyonu, perküsyon, ritim cümlesi, ritim eşliği, ritim kalıbı, senaryo

### ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları kontrol listesi ve öğrenme günlüğüyle izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

İki vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilmeye yönelik çalışmalar kontrol listesi ile izlenebilir. Türkülere konu olan yaşanmış hikâyeleri yorumlamaya yönelik öğrenmelerin izlenmesinde öğrenme günlüğü kullanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin istediği bir türküye bardak ritim oyunuyla ritim eşliği oluşturmaları istenebilir. Performans görevi; dereceleme ölçeği ve öz değerlendirme formu, akran veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin iki vuruşlu ölçüleri ve ritim kalıplarını bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

İki vuruşlu ölçü sayılarının neler olduğu sorulabilir. Öğrencilerin bildikleri iki vuruşlu ölçü türünde şarkı veya türküyü seslendirmeleri, seslendirdikleri esere el çırparak eşlik etmeleri, ritim kalıplarını ön bilgilerinden yararlanarak şehir, meyve, çiçek vb. isimlerle veya "tafatefe", "tiri tiri" gibi hecelerle kodlamaları istenebilir.

### Köprü Kurma

Günlük hayatta en çok duydukları türkülerin hangileri olduğu sorulabilir. Gittikleri düğünlerde çalınan oyun havaları, halay ve horon gibi müziklerin ritimlerine eşlik edip edemedikleri sorulabilir.

### Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

#### MÜZ.9.3.1.

İki vuruşlu ölçü türleri ( $\frac{2}{4}$ ,  $\frac{6}{8}$ ,  $\frac{3}{8}$  vb.) ve bu ölçü türlerinin vuruş şekilleri ile bu ölçülerin Türk Müziğinde karşılığı olan usullerin darp vuruşları gösterilerek ritmik vuruşlar yaptırılır. İki vuruşlu ölçü türüne uygun ritim kalıpları; el çırpılarak, kalemle masaya vurularak veya vurmali bir çalgıyla çalınarak gösterilir. Türk müziğine ait usullerin darp vuruşları da ayrıca verilebilir. Ritim kalıpları verilirken şehir isimlerinden ya da çeşitli kodlamalardan yararlanılır. Farklı ritim kalıpları da çalınarak ritmik uyumun önemini fark etmeleri ve değişen durumları anlamaları sağlanır (**SDB3.1**). Öğrencilerin çalınan ritim kalıplarını gösterip yaptırma tekniğini kullanarak tekrar etmeleri istenebilir.

İki vuruşlu ölçü türüne örnek olabilecek eserler dinletilir (**SAB9**). İki vuruşlu ritim kalıpları oluşturabilmek amacıyla dinlediği eserlerden birini belirlemeleri istenir (**D3.2**). Belirlenen esere ritim kalıpları seçmeleri beklenir. İki vuruşlu ölçü türlerindeki belirledikleri esere el çırparak, kalemle masa üzerine vurarak ya da varsa perküsyon aletleri kullanarak ritim eşliği oluşturmaları, eseri oyunlaştırma amacıyla istenir (**E2.5**). Oluşturulan ritim eşliğinin notaları yazılır ve eserin ölçü türüne uygun olup olmadığını sorgulamaları sağlanır (**OB4**). İki vuruşlu ölçü türünde ritim eşliği yaratılırken çeşitli loop (müzikal döngü), midi vb. dijital ses kayıt programlarından yararlanılabilir. İki vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.9.3.2.

Öğrencilerin yaşadıkları yöreye ait türkülerden örnekler vermeleri ve bu türkülerdeki sözlerin hangi konu, durum ya da olaydan etkilenecek ortaya çıkmış olabileceğine dair çıkarımlarda bulunmaları istenir (**OB1, KB2.11**). Türkülerin yöresel kimlikleri nasıl pekiştirdiği gözlemlenirken sosyoloji disiplininin toplum ve kültür alanından faydalanılabilir. Öğrencilerin yaşamış bir türkünün hikâyesine konu olan durumları veya olayları incelemeleri amacıyla çeşitli kaynaklardan edindikleri yazılı metinlerden faydalanmaları sağlanır. Hikâyesi olan ya da hikâye yazılabilecek türkülerden örnekler seçilir. “Öykü oluşturma” çalışmasından yararlanılarak öğrencilerin özgün ürün, fikirler üretebilmesi hedeflenir (**E3.3**). Müziğin dile, dilin müziğe etkileri açıklanır. Öğrencilerin seçtikleri türkülerin hikâyelerini konu bağlamından kopmadan senaryolaştırmaları istenir. Senaryoyu gösteriye dönüştürmeleri beklenir. Öğrencilerin türkünün hikâyesinde geçen karakterlere yönelik görev paylaşımı yapılırken yeteneklerine uygun görevleri almaları, kişi ve grupla iş birliği içinde hareket etmeye istekli olmaları hedeflenir (**D1.4, SDB2.2**). Hikâyedeki konuyu kendi ifadeleriyle ve anlamı değiştirmeyecek şekilde anlatarak senaryoyu canlandırmaları istenir. Bu süreçte yaratıcı drama tekniği kullanılabilir. Türkülere konu olan yaşamış hikâyelerin yorumlanmasına yönelik öğrenmeler öğrenme günlüğüyle izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin istedikleri bir türküyü beden perküsyonu veya farklı materyallerle ritim eşliği oluşturmaları istenebilir. Bu görevler sınıf içinde bireysel olarak veya grup çalışması şeklinde sergilenebilir. Performans görevi; değerlendirme ölçeği ve öz değerlendirme formu, akran veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Türk halk müziği çalgılarından herhangi birini çalabilen öğrencilerin dramaya çalgılarıyla eşlik etmeleri istenebilir. Vurmalı çalgı çalabilen öğrencilerin iki vuruşlu ölçü türündeki eserlere uygun ritim eşliği yapmaları istenebilir.

**Destekleme** Öğrencilerin Türk halk müziğinde kullanılan çalgıları araştırmaları istenebilir. Çeşitli materyalleri kullanarak basit ritim çalgıları oluşturmaları istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 10. SINIF

## 1. TEMA: MÜZİK DİLİ

Bu temada İstiklal Marşı'nın ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşların müziksel söylenebilmesi, temel müzik yazı ve işaretlerinin verilen eser üzerinde çözümlenebilmesi, üç vuruşlu ölçü türlerinin karşılaştırılabilmesi ve müzikte makamsal yapının çözümlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 20

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.7. Karşılaştırma

**EĞİLİMLER** E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D19. Vatanseverlik

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Matematik

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme, KB2.7. Karşılaştırma

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.10.1.1. İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları müziksel söyleyebilme

- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.
- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylerken uygun teknikleri kullanır.
- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylerken müziksel bileşenleri uygular.

MÜZ.10.1.2. Temel müzik yazı ve işaretlerini verilen eser üzerinde çözümleyebilme

- Temel müzik yazı ve işaretlerini eser üzerinde belirler.
- Temel müzik yazı ve işaretleriyle eser arasındaki ilişkiyi belirler.

MÜZ.10.1.3. Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırabilme

- Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerinin özelliklerini belirler.
- Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki benzerlikleri listeler.
- Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki farklılıkları listeler.

MÜZ.10.1.4. Müzikte makamsal yapıyı çözümleyebilme

- Müzikte makamsal yapıyı oluşturan parçaları belirler.
- Müzikte makamsal yapıyı oluşturan parçalar arasındaki ilişkileri belirler.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı ve Marşlar  
Temel Müzik Yazı ve İşaretleri  
Üç Vuruşlu Ölçü Türleri  
Müzikte Makamsal Yapı

## Anahtar Kavramlar

makam, ritmik okuma (bona), tartım, üç vuruşlu ölçü

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; gözlem formu, çalışma yaprağı ve karşılaştırma tablosu kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları müziksel söylemeye yönelik çalışmalar gözlem formuyla izlenebilir. Temel müzik yazı ve işaretlerini verilen eser üzerinde çözümlemeye yönelik öğrenmelerin izlenmesinde çalışma yaprağı kullanılabilir. Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerine yönelik öğrenmeler için karşılaştırma tablosu hazırlanabilir. Müzikte makamsal yapıyı çözümlemeye yönelik öğrenmelerin izlenmesinde çalışma yaprağı hazırlanabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin makamsal eserleri seslendirmeleri istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşlardan birkaçını, temel müzik yazı ve işaretlerini ve iki vuruşlu ölçüleri bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin düzeyine uygun makamsal bir eser üzerinden ilk defa gördükleri müzik yazı ve işaretlerinin neler olduğu sorularak ön bilgileri belirlenebilir.

**Köprü Kurma** Öğrencilerin günlük yaşantılarında duydukları bir müziğin makamsal olup olmadığını ayırt edip edemedikleri sorulabilir.

### Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

#### MÜZ.10.1.1.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşlardan hangilerini bildikleri sorulur. İstiklal Marşı'nın ve seslendirilecek marşların sözlerini artikülasyona dikkat ederek okumaları istenir. İstiklal Marşı'nın ve seslendirilecek marşların sözlerinin anlamı ile ilgili sorular sorularak öğrencilerin marşlardaki sözleri yorumlamaları istenir (**SDB2.1**). İstiklal Marşı'nın ve seslendirilecek marşların sözleri ile ritmik yapısı arasında ilişki kurarak müziksel bileşenleri ayırt etmeleri sağlanır. Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Seslendirilecek marşların notaları, basılı şekilde dağıtılarak ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılarak öğrencilerin bunları takip etmeleri istenir (**OB9**). Uygun söyleme tekniklerini kullanarak marşları seslendirmeleri istenir. Marşların ezgilerini oluşturan süre değerlerine dikkat edilerek sözlerinin ritmik okuması yaptırılabilir. Marşlardaki ritmik yapılara ait süre değerleri kesirli sayılarla ifade edilerek matematik disipliniyle ilişkilendirilir. Marşların ritmik yapısına dikkat çekilir. Öğrencilerin marşları, odaklanarak ve müziksel bileşenlere uyarak söylemeleri beklenir (**E3.2**). Toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları içeriklerini düşünerek söylemeleri istenir ve vatanseverlik değeri pekiştirilir (**D19.2**). İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları müziksel söylemeye yönelik çalışmalar gözlem formuyla izlenebilir.

#### MÜZ.10.1.2.

Belirli gün ve haftalar ile ilgili çeşitli marşların notaları verilir. Nota üzerinde bildikleri ve bilmedikleri müzik yazı ve işaretlerini belirlemeleri istenir. Bilmedikleri müzik yazı ve işaretlerini geçmiş deneyimleriyle anlamlandırmaları sağlanarak konuları öğrenmeye daha istekli olmaları sağlanır (**SDB3.1**). Verilen eserler üzerindeki nota ve sus süre değerleri, notaların dizek üzerindeki yerleri, değiştirici işaretler, hız ve gürlük terimleri gibi bileşenlere dikkat çekilir. Eserle müziksel bileşenlerden temel müzik yazı ve işaretleri arasındaki ilişkiyi belirlemeleri sağlanır (**OB1**). Öğrencilerden eseri seslendirmeden önce ritmik okuma yapmaları istenebilir. Öğrencilerin eseri seslendirirken odaklanmaları, müziksel bileşenlerden temel müzik yazı ve işaretlerini uygulamaları beklenir (**E3.2**). Bu süreçte kelime ilişkilendirme veya gösterip yaptırma teknikleri kullanılabilir. Müziksel işaretlerin esere duygusal derinlik kattığını yapılan etkinlikler sayesinde anlamaları sağlanır (**D7.1**). Temel müzik yazı ve işaretlerini verilen eser üzerinde çözümlemeye yönelik öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

#### MÜZ.10.1.3.

"İki vuruşlu ölçüler" konusu ile ilgili çeşitli örnekler gösterilir. Üç vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçü türlerinden  $\frac{3}{4}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{3}{8}$  ve  $\frac{5}{8}$  ile ilgili bilgi verilir. Üç vuruşlu ölçülerin vuruş şekilleri gösterilerek iki vuruşlu ölçülere göre bir vuruş daha arttığı belirtilir ve üç vuruşlu ölçü türlerinin özelliklerini belirlemeleri sağlanır (**OB4**). Öğrencilerin kullanabilecekleri uygun materyallerle çalabilecekleri üç vuruşlu basit, bileşik, aksak ölçülü kısa tartım cümlelerini taklit/tekrar etmeleri istenir. Öğrencilerin üç vuruşlu ölçülerde oluşan yeni ritmik yapıya uyum sağlamaları beklenir (**SDB3.2**). Öğrenciler iki gruba ayrılır. Basit materyallerle yapacakları bu çalışmada birinci gruba kuvvetli vuruşları güçlü vurma, ikinci gruba ise zayıf vuruşları hafifçe vurma şeklinde takım çalışması yaptırılarak öğrencilerin grupla çalışma becerilerini artırmaları beklenir (**SDB2.2, D3.4**). Bu çalışmalar yapılırken çeşitli vurmali çalgılardan yararlanılabilir. Üç vuruşlu basit, bileşik, aksak ölçülü eserler ritimlerine dikkat

çekilerek dinletilir (**SAB9**). Dinletilen üç vuruşlu basit  $\frac{3}{4}$ , bileşik  $\frac{9}{8}$ , aksak  $\frac{7}{8}$  ve  $\frac{5}{8}$  ölçülü eserlerdeki vuruş şekilleri gösterilerek öğrencilerin eserlere ritmik eşlik yapmaları istenir. Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Böylece öğrencilerin üç vuruşlu ölçüleri matematik disiplininin faydalanarak sistematik bir şekilde ele almaları sağlanır (**E3.7**). Öğrencilerin üç vuruşlu basit, bileşik, aksak ölçülerin benzerlik ve farklılıklarını listelemeleri istenir. Müzikte üç vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırmaya yönelik öğrenmeler karşılaştırma tablosuyla izlenebilir.

#### MÜZ.10.1.4.

Uşşak, hicaz, rast, saba, segâh, hüzzam, kürdi, hüseyini, nihavent gibi makamlardan etkisi güçlü hissedilebilen örnek ezgiler dinletilir (**SAB9**). Öğrencilerin odaklanarak dinledikleri ezgilerden müzikal olarak farklı duygular hissedip hissetmedikleri sorulur, hissettikleri duyguları sözlü olarak betimlemeleri istenir (**SDB1.1, E3.2**). Türk müziğinde makam tanımı yapılır. Makamları oluşturan dörtlüler ve beşliler gösterilerek makamları oluşturan parçaları belirlemeleri istenir (**OB1**). Dinletilen ezgilerin farklı makamlarda olduğu belirtilerek tonlarda olduğu gibi makamlarda da belirli kurallar çerçevesinde makam dizilerinin oluştuğu vurgulanır. Türk müziği ses sistemini anlatmak için koma tablosu gösterilir. Tonal müzikle makamsal müzik ses-perde sistemi arasındaki farklılıklara dikkat çekilir (**KB2.7**). Makamsal dizilerin donanımı, karar perdesi, güçlüsü, seyri, yedeni gibi özellikleri belirtilerek öğrencilerin bu özelliklerle makam arasındaki ilişkileri belirlemeleri istenir. Sınıfça seslendirme çalışmaları yaptırılarak makamsal yapıyı hissetmeleri sağlanır (**D3.4**). Bu süreçte kulaktan şarkı öğretimi yöntemi kullanılabilir. Müzikte makamsal yapıyı çözümlemeye ilişkin öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin verilen makamsal eserleri ritmik yapılarına, temel müzik yazı ve işaretlerine ve ölçü türlerine dikkat ederek seslendirmeleri beklenir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

### FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Öğrencilerin ezgisel okuma (solfej) yapmaları istenebilir.

**Destekleme** Öğrencilerin Türk müziği bestecilerinden ya da halk ozanlarından birinin hayatı ve eserleriyle ilgili araştırma yaparak sunmaları istenebilir.

### ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu temada Türk müziğindeki gelişim sürecinin neden ve sonuçlarının yorumlanabilmesi, Türk müziğine ait eserlerin müziksel söylenebilmesi, müzik türlerinin sınıflandırılabilmesi, marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenebilmesi ve yaşanan şehrin müzik etkinliklerinin genellenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 36

**ALAN  
BECERİLERİ**

SAB10. Müziksel Söyleme, SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama (SBAB4.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama)

**KAVRAMSAL  
BECERİLER**

KB2.5. Sınıflandırma, KB2.9. Genelleme

**EĞİLİMLER**

E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistematiçlik

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri**

SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

**Değerler**

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı

**Okuryazarlık Becerileri**

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER**

Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER**

KB2.8. Sorgulama, SAB9. Müziksel Dinleme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.10.2.1. Türk müziğinin gelişim sürecini neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

- a) Türk müziğinin gelişim sürecine neden olan unsurları inceler.
- b) Türk müziğinin gelişim sürecinin etkilediği unsurları inceler.
- c) Türk müziğinin gelişim sürecinin etkilerinin niteliğini sorgular.
- ç) Türk müziğinin gelişim sürecinin nedenlerini ve sonuçlarını bağlamından kopmadan yeniden ifade eder.

MÜZ.10.2.2. Türk müziğine ait eserleri müziksel söyleyebilme

- a) Türk müziğine ait eserleri seslendirmeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Türk müziğine ait eserleri söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Türk müziğine ait eserleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.

MÜZ.10.2.3. Müzik türlerini sınıflandırabilme

- a) Müzik türlerine ilişkin ölçüt belirler.
- b) Müzik türlerini ayırıştırır.
- c) Müzik türlerini tasnif eder.
- ç) Müzik türlerini etiketler.

MÜZ.10.2.4. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söyleyebilme

- a) Marşları, şarkıları ve türküleri seslendirmeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken uygun teknikleri kullanır.
- c) Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.

MÜZ.10.2.5. Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini genelleyebilme

- a) Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında bilgi toplar.
- b) Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleriyle ilgili ortak özellikleri belirler.
- c) Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleriyle ilgili ortak olmayan özellikleri belirler.
- ç) Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleriyle ilgili örüntüler üzerinden önermede bulunur.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Türk Müziğinin Gelişim Süreci  
Türk Müziğine Ait Eserler  
Müzik Türleri  
Marşlar, Şarkılar ve Türküler  
Yaşanılan Şehrin Müzik Etkinlikleri

## Anahtar Kavramlar

besteci, müzik türleri, söz yazarı

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; çalışma yaprağı, derecelendirme ölçeği, yapılandırılmış grid, kontrol listesi ve öğrenme günlüğü kullanılarak izlenebilir. Dereceli puanlama anahtarı ve performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Türk müziğinin gelişim süreci neden ve sonuçlarıyla yorumlanırken yapılan çalışmalar, çalışma yaprağıyla izlenebilir. Türk müziğine ait eserleri müziksel söyleme çalışmalarında derecelendirme ölçeği kullanılabilir. Müzik türleri sınıflandırılırken yapılandırılmış grid kullanılabilir. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söyleme çalışmalarında dereceli puanlama anahtarı veya kontrol listesi kullanılabilir. Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri genellenirken yapılan çalışmalar öğrenme günlüğüyle izlenebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin kültürümüzde önemli yeri olan sanatçılardan birinin hayatı ve eserleriyle ilgili araştırma yapıp sunmaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

**Temel Kabuller** Öğrencilerin farklı müzik türleriyle karşılaştıkları ve Türk müziğine özgü müziksel bileşenleri bildikleri kabul edilmektedir.

**Ön Değerlendirme Süreci** Yaşadıkları şehirde gözlemledikleri müzik etkinliklerinde hangi müzik türleri ile karşılaştıkları sorulabilir. Bildikleri Türk müziği bestecilerinin Türk müziğine katkıları hakkındaki görüşleri alınabilir.

**Köprü Kurma** Öğrencilerin dinledikleri müzik türleriyle günlük hayatlarında karşılaştıkları müzik türleri arasında ilişki kurmaları sağlanabilir. Tarihsel olayların müziğin gelişim sürecine etkileri hakkındaki düşünceleri soru-cevap yöntemiyle belirlenebilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.10.2.1.

Müziğin insan hayatına ve toplum yaşamına etkileriyle ilgili düşüncelerini keşfetmeleri için öğrencilere sorular sorularak öğrencilerin keşfetme isteği harekete geçirilir (**E1.1**). Türk müziğinin gelişim sürecini etkileyen tarihsel, kültürel, siyasi ve teknolojik etkenler İslamiyet öncesi, İslamiyetin kabulü, Selçuklu ve beylikler dönemi, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet dönemine kadarki süreç çeşitli kaynaklardan incelenir. Bu süreçte serbest araştırma veya zincir haritaları gibi yöntemler kullanılabilir. Öğrencilerden Türk müziğinin yapısı, bestecileri, çalgılar, üslup ve icra biçimi, müzik formları (şarkı, beste, peşrev, saz semaisi, ilahi, mehter vb.), yayılma alanı, dinleyici kitlesi gibi etkilenen yönleri hakkında araştırma yapmaları istenir (**D3.3, OB1**). Türk müziğinin gelişim sürecinde müziğin toplum hayatına etki eden olumlu ve olumsuz yönlerini sorgulamaları sağlanır (**SDB3.3**). Ayrıca Türk müziğinin toplum hayatına kültürel, toplumsal, eğitimsel, estetik ve psikolojik etkilerini fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte beyin fırtınası yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin, ulaştıkları bilgiler doğrultusunda Türk müziğinin gelişim sürecindeki değişimler, bu değişimlerin nedenleri ve sonuçlarını bağlamından kopmadan sözlü olarak ifade etmeleri istenir. Bu süreçte Türk kültür ve medeniyet tarihi disiplininin faydalanılabilir. Bu aşamada tartışma yöntemi kullanılabilir. Türk müziğinin gelişim sürecindeki değişimleri, bu değişimlerin nedenlerini ve sonuçlarını yorumlayabilmeye yönelik öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

### MÜZ.10.2.2.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Türk müziği türlerinden örnekler dinletilerek kullanılan çalgıları, Türk müziği formlarını ve söyleyiş özelliklerini ayırt etmeleri ve bu yolla kültürlerini fark etmeleri sağlanır (**SAB9, OB5**). Bu süreçte Türk dili ve edebiyatı disiplininin "kültür yolculuğu" konusundan faydalanılabilir. Öğrenciler gruplara ayrılır. Her grubun ortak çalışma sorumluluğu üstlenerek Türk müziği türüne ait bir eser seçmeleri istenir (**SDB2.2**). Seçilen eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak söylemeleri sağlanır. Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanılabilir. Seslendirme çalışmalarında öğrencilerin öz güvenli olmaları desteklenir (**E1.5**). Türk müziği eserleri söylenirken seçilen eserlerin konu edindiği hikâye ve anlatımlardan hareketle dönemselsel ya da coğrafi özelliklere, toplumun sosyokültürel yapısına ilişkin çıkarım yapmaları sağlanarak millî ve manevi değerlerin önemine dikkat çekilir (**D11.2**). Seçilen eserler söylenirken öğrencilerin ritmik yapıyı ayırt etmeleri için esere

alkış tutarak, parmak şıklatarak ve farklı materyaller kullanarak eşlik etmeleri istenir. Böylece eserlerin söylenmesi sırasında ritminin korunmasına yardımcı olunması sağlanır.

Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin seçilen eserleri müziksel bileşenleri uygulayarak toplu söylemeleri beklenir. Türk müziğine ait eserleri müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler derecelendirme ölçeğiyle izlenebilir.

#### **MÜZ.10.2.3.**

Öğrencilere günlük yaşantılarında hangi türde müzikler dinledikleri sorulur; ardından farklı müzik türlerinden örnekler dinletilir. Öğrencilerin çeşitli müzik örneklerini merak ederek ve ön yargısız şekilde dinlemeleri, farklı fikir ve önerilere açık olmaları istenir (**E3.5, SDB2.3**). Öğrencilere dinletilen farklı müzik türlerini tanımaları için türlerin özelliklerine dikkat çekilerek bilgiler verilir (**SAB9**). Verilen bilgiler sonrası dinletilen müzik türünün ne olduğuna dair tartışma yapmaları istenir. Arkadaşlarının görüşlerine değer vermeleri, farklı kültürleri keşfetmeleri beklenir (**OB5, D4.5**). Bu tartışmalar doğrultusunda bir müziği “tür” olarak ele almak için gereken ölçütleri belirlemeleri istenir. “Dinlediğiniz müzikte hangi çalgılar var?”, “Dinlediğiniz müziklerin ritmik yapısını algılıyor musunuz?”, “Dinlediğiniz müzikte duyduğunuz tınılar yerel mi evrensel mi?” gibi sorular sorularak öğrencilerin müzik türlerini ayırtmalarını sağlanır. Bu süreçte balık kılıcı tekniğinden yararlanılabilir. Ayırtmalar sonrası türkü, şarkı, enstrümantal müzik, klasik müzik, elektronik müzik, pop, rap, hip-hop, caz, rock, metal, blues gibi müzik türlerini tasnif etmeleri beklenir. Tasnif edilen müzik türlerini Türk müziği, Batı müziği, etnik müzik ve popüler müzik gibi ana başlıklarıyla etiketlemeleri istenir. Müzik türlerini sınıflandırmaya yönelik öğrenmeler yapılandırılmış grid ile izlenebilir.

#### **MÜZ.10.2.4.**

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır (**D13.2**). Çalışılacak eserin notaları, sözlerinin ve müziksel ifadelerinin takip edilebilmesi için basılı şekilde dağıtılabilir ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılabilir. Öğrencilere zaman tanınarak sistematik bir şekilde notaları ve müziksel terim ve işaretleri incelemeleri beklenir (**E3.7, OB9**). Seslendirilecek eserler dinletilerek söz ve notayı takip etmeleri istenir (**SAB9**). Eserin türü, bestecisi, söz yazarı vb. sorularak seslendirme çalışmalarına başlanır. Marşları, şarkıları ve türküleri uygun teknikleri kullanarak söylemeleri sağlanır. Bu süreçte kulaktan veya notayla şarkı öğretimi yöntemi kullanılabilir. Müziksel bileşenlerden ritmik yapının ayırt edilmesi ve eserin doğru seslendirilebilmesi için ana hatlarını oluşturan ritmik kalıplar tekrar ettirilir. Eserlerdeki ritim kalıplarının öğretimini kolaylaştırmak için şehir, çiçek, meyve isimleri veya tekerlemelerden faydalanılır. Seslendirilecek eserde entonasyona ve müziksel ifadelerin doğru kullanılmasına dikkat çekilerek performansın kalitesini ve müzikal iletişimi nasıl etkileyeceği hakkında tartışma ortamı oluşturularak sözlü etkileşime katılmaları sağlanır (**SDB2.1**). Marş, şarkı ve türkü örneklerini müziksel bileşenlerini uygulayarak toplu söylemeleri beklenir. Marşlar, şarkılar ve türküler söylenirken dönemin sosyokültürel yapısına, millî ve manevi değerlerin önemine dikkat çekilerek dağarcık oluşturmaları beklenir. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler dereceli puanlama anahtarı veya kontrol listesi ile izlenebilir.

#### **MÜZ.10.2.5.**

Öğrencilere yaşadıkları şehirde önceki yıllarda düzenlenmiş müzik etkinliklerinin veya festivallerin kısa videolarından oluşan bir tanıtım filmi izletilir veya bu etkinliklerle ilgili fotoğraf, afiş vb. gösterilir. Öğrencilerin gözlem, araştırma, broşür ve afiş incelemesi

yapma gibi tekniklerle o yıl içinde yapılacak müzik etkinliklerine yönelik bilgi toplamaları istenir. Müzik etkinliklerindeki “etkinlik türü, katılımcı profili, mekân seçimi, etkinlikte yer alan sanatçılar” gibi ayrıntıları araştırarak ortak olan ve olmayan özellikleri belirlemeleri istenir. Etkinlikler arasındaki çeşitlilik ve farklılıkları merak ederek keşfetmeleri sağlanır **(E1.1)**. Yaşadıkları şehirde periyodik şekilde gerçekleştirilen müzik etkinlikleriyle ilgili örüntüleri belirlemeleri istenir. Zaman-etkinlik türü, mekân-müzik türü, sanatçı-mekân ilişkisi, katılımcı profili-mekân ilişkisi, sosyal medya-etkinlik mekânı ilişkisi gibi verileri tablo üzerinde göstermeleri istenir **(OB7)**. Tablo üzerinde gösterilen veriler aracılığıyla yaşadıkları şehrin müzik yaşantısı hakkında çıkarım yapmaları istenir **(KB2.8)**. Tablo üzerinde gösterilen örüntüler aracılığıyla yaşadıkları şehrin müzik yaşantısı hakkında önermede bulunmaları istenir. Çıkarımlarını tartışmaları, bu esnada arkadaşlarını etkin şekilde dinlemeleri ve diğer öğrencilerin farklı görüşlerine saygılı olabilmeleri sağlanarak dostluk bilincini geliştirmeleri hedeflenir **(SDB2.2, D4.2)**. Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini genellemeye yönelik öğrenmeler öğrenme günlüğüyle izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin istedikleri bir müzik türünü seçmeleri, bu müzik türünde kültürümüze katkıda bulunmuş sanatçılardan biri hakkında araştırma yapmaları ve bu araştırmayı sunmaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Müzik aleti çalabilen öğrenciler verilen eserlere eşlik edebilir. Öğrencilerin verilen Türk müziğine ait eserleri, marşları, şarkıları ve türküleri ezgisel okumaları istenebilir.

**Destekleme** Seçilen bir müzik türü ile ilgili çalma listesi oluşturarak dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinleti yapmaları istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



### 3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM

Bu temada üç vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratılabilmesi ve müzikle ritmik hareket edilebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 12

**ALAN**  
**BECERİLERİ** SAB12. Müziksel Yaratıcılık, BEOSAB5. Ritmik Hareket Etme

**KAVRAMSAL**  
**BECERİLER** -

**EĞİLİMLER** E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI**  
**BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal**  
**Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D11. Özgürlük

**Okuryazarlık Becerileri** OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI**  
**İLİŞKİLER** Drama, Ritim Eğitimi ve Halk Dansları

**BECERİLER ARASI**  
**İLİŞKİLER** KB2.13. Yapılandırma

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.10.3.1. Üç vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilme

- Üç vuruşlu ölçü türlerinde oluşturacağı ritim eşliğinin kullanım amacını belirler.
- Ritim eşliği oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.
- Seçtiği öğelerle üç vuruşlu ölçü türlerinde özgün ritim eşliği oluşturur

### MÜZ.10.3.2. Müzikle ritmik hareket edebilme

- Müziğe ilişkin ritmi algılar.
- Ritme uygun hareket eder.
- Ritmik hareket becerilerini sergiler.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Üç Vuruşlu Ölçü Türlerinde Ritim Eşliği  
Müzikle Ritmik Hareket

### Anahtar Kavramlar

drama, hareket, ritim eşliği, sahne performansı

### ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, öz ve akran değerlendirme formu kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Üç vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmelerde kontrol listesi kullanılabilir. Müzikle ritmik hareket edebilmeye yönelik öğrenmelerin izlenmesinde öz ve akran değerlendirme formlarından yararlanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin seçtikleri üç vuruşlu ölçü türünde bir şarkıya/türküye bedensel hareketle ya da drama yoluyla eşlik etmeleri istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, akran veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin üç vuruşlu ölçü türlerini, ritim kalıplarını ve drama kavramını bildikleri ve bu kavramlara örnek verebilecekleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Üç vuruşlu ölçü türlerinin ve ritim kalıplarının neler olduğu sorularak ön bilgileri belirlenebilir.

### Köprü Kurma

Müzikleri üç vuruşlu ölçü türlerinden olan halk danslarından örnekler izletilerek öğrencilerin figürleri taklit etmeleri istenebilir. Böylece yaşantıları ile müzik arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

### Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

#### MÜZ.10.3.1.

Üç vuruşlu ölçü türleri (  $\frac{3}{4}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{3}{8}$ ,  $\frac{8}{8}$  vb.) ve bu ölçülerin Türk müziğinde karşılığı olan usullerin darp vuruşları gösterilerek ritmik vuruşlar yaptırılır. Üç vuruşlu ölçü türüne ait (  $\frac{3}{4}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{3}{8}$ ,  $\frac{8}{8}$  vb.) bir ezgiye ritim eşliği oluşturmak için uygun eser seçilir. Seçilen eser dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinletilir. Dinletilen eserin hangi üç vuruşlu ölçü türünde yazılmış olabileceği hakkında fikir alışverişi yapmaları sağlanır. Seçilen esere ritim eşliği oluşturulmadan önce üç vuruşlu ölçü türleri ile ilgili sorular sorulur. Esere uygun ritim kalıpları; el çırpılarak, kalemle masaya vurularak veya vurmalı bir çalgıyla çalınarak gösterilir. Türk müziğine ait usullerin darp vuruşları da

ayrıca verilebilir. Gösterip yaptırma yöntemi kullanılarak öğrencilerin çalınan ritim kalıplarını tekrar etmeleri istenebilir. Üç vuruşlu ölçü türüne örnek olabilecek eserler dinletilir. Üç vuruşlu ritim kalıpları oluşturabilmek amacıyla dinlediği eserlerden birini belirlemeleri istenir **(D3.2, OB4)**. Uygun eşleştirme yapılarak üç vuruşlu ölçü türündeki eserlere özgün ritim eşliği oluşturmaları istenir **(E3.3)**. Üç vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilme sürecinde esere uygun olmayan ritim kalıpları da çalınarak öğrencilerin bulma-keşfetme yöntemiyle ritmik uyumun önemini fark etmeleri sağlanabilir. Üç vuruşlu ölçü türünde ritim eşliği yaratılırken çeşitli loop (müzikal döngü), midi vb. dijital ses kayıt programlarından yararlanılabilir. Oluşturulan ritim eşlikleri sınıf ortamında çalınarak farklı bakış açılarını anlamaları sağlanır **(SDB2.3)**. Üç vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.10.3.2.

Sinema, müzikal, pandomim, dans gösterisi, gölge oyunu gibi alanlardan bir kesit seçilir. Seçilen kesit dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla önce sesi kapatılarak daha sonra da açılarak öğrencilere izletilir. Öğrencilerden oyuncuların/dansçıların/sanatçıların bedensel hareketleri, mimikleri, dansları, duygu durum değişiklikleri, gösteriye konu edilen olay-durum vb. ile gösterilerdeki müziğin melodik ve ritmik yapısı arasında ilişki kurmaları istenir **(KB2.13)**. Bu süreçte yaratıcı drama tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin verilen eserlerden beğenilerine göre hareket ile eşlik edebilecekleri bir eser seçmeleri istenir. Seçilen eserin ritmini algılamaları beklenir. Bedensel hareket ya da drama yoluyla öz güvenlerini arttırmaları beklenerek eserin ritmik yapısına ve anlamına uygun hareket etmeleri istenir **(E1.5)**. Seçilen eserin müzikal anlatımı ile öğrenci tarafından oluşturulan bedensel hareket figürlerinin uyumuna, birbirine etki ve katkılarına dikkat çekilir. Müziğin içeriğe ve hareketlere etkileri üzerine tartışma yapmaları istenir **(OB9)**. Drama disiplininin, grup etkileşimi ve duygular alanından; ritim eğitimi ve halk dansları disiplininin, temel teknikleri ve uygulamaları alanından faydalanılarak örnekler verilebilir. Esere uygun ritmik hareket becerilerini sergilemeleri istenir. Sergileme esnasında duygu, düşünce ve izlenimlerini özgürce ifade etmeleri ve bunları hareketlerine yansıtma beklenir **(D11.2)**. Yapılan çalışmalarda arkadaşlarıyla etkileşim içinde olmaları beklenir **(SDB2.1)**. Müzikle ritmik hareket edebilmeye yönelik öğrenmeler, öz ve akran değerlendirme formuyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin seçtikleri üç vuruşlu ölçü türündeki bir şarkıya/türküye bedensel hareketlerle eşlik etmeleri ya da seçilen şarkıyı/türküyü drama yöntemiyle sunmaları istenebilir. Hazırlanan etkinlikler bireysel şekilde veya grup çalışması olarak sergilenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, akran veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

### Zenginleştirme

Vurmalı çalgı çalabilen öğrencilerin oluşturulan ritim eşliğini çalmaları istenebilir.

### Destekleme

Öğrencilerin üç vuruşlu ölçü türünde oluşturulan ritim çalışmalarındaki kuvvetli vuruşlara alkışla ritim vurarak eşlik etmeleri istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 11. SINIF

## 1. TEMA: MÜZİK DİLİ

Bu temada İstiklal Marşı'nın ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşların müziksel söylenebilmesi, temel müzik yazı ve işaretlerinin yapılandırılabilmesi ve müzikte dört vuruşlu ölçü türlerinin karşılaştırılabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 16

**ALAN**  
**BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL**  
**BECERİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

**EĞİLİMLER** E3.1. Muhakeme, E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI**  
**BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal**  
**Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D6. Dürüstlük, D7. Estetik

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI**  
**İLİŞKİLER** T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

**BECERİLER ARASI**  
**İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.11.1.1. İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları müziksel söyleyebilme

- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.*
- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylerken uygun teknikleri kullanır.*
- İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları söylerken müziksel bileşenleri uygular.*

MÜZ.11.1.2. Temel müzik yazı ve işaretlerini yapılandırabilme

- Temel müzik yazı ve işaretlerini inceleyerek eser ile ilişkisini ortaya koyar.*
- Temel müzik yazı ve işaretleriyle eser arasında uyumlu bir bütün oluşturur.*

MÜZ.11.1.3. Müzikte dört vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırabilme

- Müzikte dört vuruşlu ölçü türlerinin özelliklerini belirler.*
- Müzikte dört vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki benzerlikleri listeler.*
- Müzikte dört vuruşlu ölçü türlerinin özellikleri arasındaki farklılıkları listeler.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı ve Marşlar  
Temel Müzik Yazı ve İşaretleri  
Dört Vuruşlu Ölçü Türleri

## Anahtar Kavramlar

dört vuruşlu ölçü, ezgisel okuma (solfej), koro

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, gözlem formu ve karşılaştırma tablosu kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

İstiklal Marşı'nın ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşların müziksel söylenmesi kontrol listesiyle izlenebilir. Temel müzik yazı ve işaretlerinin yapılandırılmasına yönelik öğrenmelerin izlenmesinde gözlem formundan yararlanılabilir. Müzikte dört vuruşlu ölçü türleriyle ilgili öğrenmeler karşılaştırma tablosuyla izlenebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin bir eseri grup hâlinde seslendirmeleri istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı ve grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin temel müzik yazı ve işaretlerini, iki ve üç vuruşlu ölçü türlerini bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Verilen eserler üzerinde müzik yazı ve işaretlerini, ölçü türlerini incelemeleri ve ayırt etmeleri istenebilir.

### Köprü Kurma

Ritmin yaşamın içindeki yerini ve insan hayatına etkilerini ilişkilendirerek öğrencilerin günlük yaşamlarıyla bağlantı kurmaları sağlanabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.11.1.1.

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. İstiklal Marşı'nın ve toplumsal yaşamda önemli yer tutan marşların notaları, basılı şekilde dağıtılarak ya da dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılarak öğrencilerin eseri notalar üzerinden takip etmeleri istenebilir (OB2). Marşların notasının ritmik okuması yaptırılır. Ritmik okuması yapılan marşların doğru duruş ve uygun söyleme tekniklerine göre toplu seslendirilmesi istenir (SDB2.2). İstiklal Marşı'nı ve marşları seslendirirken müzik becerisi ve bilgisinin yoğunlaşması için ezgisel okuma yaptırılır. Böylelikle müziksel bileşenler ve eser arasında anlamlı bağlantılar kurmaları amaçlanır (E3.1). Öğrencilerin marşları müziksel bileşenleri uygulayarak seslendirmeye gayret etmeleri sağlanır. Seslendirme çalışmalarında marşların eşliklerinden faydalanılır. T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük disiplininin yararlanılarak belirli gün ve haftaların toplumsal önemine vurgu yapılır ve öğrencilerin bu etkinliklerde aktif rol almaları sağlanır (D3.4). İstiklal Marşı'nı ve toplumsal yaşamda önemli yeri olan marşları müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle değerlendirilebilir.

### MÜZ.11.1.2.

Öğrencilere temel müzik yazı ve işaretlerinin bulunduğu şarkılardan bazılarının notaları verilir. Verilen eserler üzerinde temel müzik yazı ve işaretlerini incelemeleri istenir. Öğrencilere üzerinde hiçbir yazı ve işaret bulunmayan, bildikleri başka bir sözlü eser verilir. Verilen eseri temel müzik yazı ve işaretlerinin kullanılabilirliği açısından incelemeleri istenerek temel müzik yazı ve işaretleriyle eser arasındaki ilişkiyi ortaya koymaları beklenir. Öğrencilerin kendi duygularına ilişkin farkındalıklarını artırmak amacıyla verilen eserin içeriğine, anlamına, melodik yapısına, ritmik yapısına uygun temel müzik yazı ve işaretlerini yazmaları istenir (SDB1.1). Öğrencilerin eseri ezgisel okumaları istenebilir. Yazdıkları yazı ve işaretlere uyarak koro hâlinde uygun tekniklerle söylemeleri sağlanır (OB1). Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin temel müzik yazı ve işaretlerini kullanarak eserleri incelemeleri ve estetik bir bakış açısıyla değerlendirmeleri, bu bağlamda özgün fikirler üretip uyumlu bir bütün oluşturmaları istenir (E3.3, D7.2). Temel müzik yazı ve işaretlerini yapılandırmaya yönelik öğrenmeler gözlem formuyla izlenebilir.

### MÜZ.11.1.3.

"İki vuruşlu ölçüler" ve "üç vuruşlu ölçüler" konuları ile ilgili çeşitli örnekler verilir. Dört vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçü türlerinden  $\frac{4}{4}$ ,  $\frac{12}{8}$  ve  $\frac{10}{8}$  ile ilgili bilgiler verilir. Dört vuruşlu ölçülerin vuruş şekilleri gösterilerek üç vuruşlu ölçülere göre bir vuruş daha arttığı belirtilir ve dört vuruşlu ölçü türlerinin özelliklerini belirlemeleri sağlanır (OB4). Öğrencilerin kolayca bulabilecekleri nesneleri perküsyon çalgısı gibi kullanarak dört vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçülü kısa tartım cümlelerini taklit/tekrar etmeleri istenir. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Birinci gruba kuvvetli vuruşları güçlü vurarak ikinci gruba ise zayıf vuruşları hafifçe vurarak ritim çalışması yaptırılır (SDB2.2). Ritim çalışmalarını zenginleştirmek için çeşitli vurmali çalgılardan yararlanılabilir. Yapılan ritim çalışmasında öğrencilerin üzerine düşen görevi yerine getirmeleri beklenir (D6.1). Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin dört vuruşlu ölçülerden oluşan yeni ritmik yapıya uyum sağlamaları beklenir (SDB3.1). Dört vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçülü eserler ritimlerine dikkat çekilerek dinletilir. Öğrencilerin dinletilen eserleri inceleyerek anlamını değiştirmeyecek şekilde ritmik olarak yeniden ifade etmeleri istenir (KB2.14). Verilen ölçülerin vuruşları gösterildikten sonra dinletilen ezgilere öğrencilerin

elleriyle vuruş yapmaları istenir. Öğrencilerin dört vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçülere özgün bir bakış açısıyla yaklaşarak performans sergilemeleri istenir **(E3.3, OB9)**. Dört vuruşlu basit, bileşik ve aksak ölçülerin benzerlik ve farklılıklarını listelemeleri istenir. Müzikte dört vuruşlu ölçü türlerini karşılaştırmaya yönelik öğrenmeler karşılaştırma tablosuyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin yeni öğrendikleri ölçü türlerinden olan bir marş, şarkı veya türküyü seçmeleri, müzik yazı ve işaretlerine uyarak eseri grup hâlinde seslendirmeleri veya belirli gün ve hafta törenlerinde sahnelemeleri istenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı ve grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Öğrencilere öğrendikleri marşların ezgisel okumaları yaptırılabilir. Verilen ölçü sayılarının dışındaki dört vuruşlu ölçü sayıları gösterilebilir ve örnekler dinletilebilir.

**Destekleme** Öğrencilerin düzeyine uygun ritim alıştırmalarına elleri ile veya perküsyon çalgısıyla vuruş yapmaları istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu temada Batı müziğinin gelişim sürecinin neden ve sonuçlarıyla yorumlanabilmesi, müzik türlerinin karşılaştırılabilmesi, marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenebilmesi, yaşanan şehrin müzik etkinliklerinin sorgulanabilmesi ve mesleki yönelimde müzik kariyerinin gözlemlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 36

**ALAN  
BECERİLERİ**

SAB10. Müziksel Söyleme, SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama (SBAB4.2. Değişim ve Sürekliliği Neden ve Sonuçlarıyla Yorumlama)

**KAVRAMSAL  
BECERİLER**

KB2.2. Gözlemleme, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama

**EĞİLİMLER**

E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler**

D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D7. Estetik, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

**Okuryazarlık Becerileri**

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER**

Tarih, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER**

SAB9. Müziksel Dinleme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.11.2.1. Batı müziğinin gelişim sürecini neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

- Batı müziğinin gelişim sürecine neden olan unsurları inceler.
- Batı müziğinin gelişim sürecinin etkilediği unsurları inceler.
- Batı müziğinin gelişim sürecinin etkilerinin niteliğini sorgular.
- Batı müziğinin gelişim sürecinin nedenlerini ve sonuçlarını bağlamından kopmadan yeniden ifade eder.

MÜZ.11.2.2. Müzik türlerini karşılaştırabilme

- Müzik türlerine ilişkin özellikleri belirler.
- Müzik türlerinin özelliklerine ilişkin benzerlikleri listeler.
- Müzik türlerinin özelliklerine ilişkin farklılıkları listeler.

MÜZ.11.2.3. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söyleyebilme

- Marşları, şarkıları ve türküleri seslendirmeden önce bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken uygun teknikleri kullanır.
- Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.

MÜZ.11.2.4. Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini sorgulayabilme

- Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini tanımlar.
- Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında sorular sorar.
- Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında bilgi toplar.
- Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında toplanan bilgiler üzerinden çıkarım yapar.

MÜZ.11.2.5. Mesleki yönelimde müzik kariyerini gözlemleyebilme

- Mesleki yönelimde müzik kariyeri ile ilgili ölçüt belirler.
- Mesleki yönelimde müzik kariyeri ile ilgili veri toplar.
- Mesleki yönelimde müzik kariyeri ile ilgili verileri sınıflandırır ve kaydeder.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Batı Müziğinin Gelişim Süreci  
Müzik Türleri  
Marşlar, Şarkılar ve Türküler  
Yaşanılan Şehrin Müzik Etkinlikleri  
Mesleki Yönelimde Müzik Kariyeri

## Anahtar Kavramlar

müzik kariyeri, müzik teknolojisi, sanatçı, sanat eseri

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; çalışma yaprağı, karşılaştırma tablosu, kontrol listesi, öğrenme günlüğü ve öz değerlendirme formu kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Batı müziğinin gelişim sürecini neden ve sonuçlarıyla yorumlama ile ilgili öğrenmeler, çalışma yaprağı üzerinden izlenebilir. Müzik türlerindeki benzerlik ve farklılıkların belirlenmesine yönelik öğrenmelerin izlenmesinde karşılaştırma tablosu kullanılabilir. Marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenmesi değerlendirilirken kontrol listesi kullanılabilir. Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri sorgulanırken öğrenme günlüğünden

yararlanılabilir. Mesleki yönelimde müzik kariyeri gözlemlenirken öz değerlendirme formundan yararlanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin bulundukları şehirdeki bir Batı müziği etkinliğine katılarak gözlemlerini yansıtmak amacıyla sunum yapmaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin bireysel ve sosyal yaşantılarında çeşitli müzik türleri ve çeşitli çalgı türlerini bildikleri, bulundukları şehirde gerçekleşmiş müzik etkinliklerinden en az birine katılmış oldukları kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Müziğin gelişim sürecinde oluşan müzik türleri hakkında ne bildikleri tartışılabilir. Yaşadıkları çevredeki müzik etkinliklerine katılım sağlayıp sağlamadıkları ve müzik alanındaki mesleklerden hangilerini bildikleri sorulabilir.

### Köprü Kurma

Müziğin gelişim sürecinde müzik türlerindeki çeşitlenmeyi, çalgıların gelişimini, yaşadığımız zamana ve coğrafyaya etkilerini sorgulayarak günlük yaşamlarıyla bağlantı kurmaları sağlanabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.11.2.1.

Öğrencilerin dünya tarihindeki önemli toplumsal gelişmelerden hangilerini bildikleri ve bu gelişmelerin müzik üzerindeki etkileri sorularak keşfetme duygularını harekete geçirmeleri sağlanır (**E1.1**). Batı müziğinin gelişim sürecini etkileyen tarihsel, kültürel, siyasi ve teknolojik etkenleri tarih disiplininin faydalanarak incelemeleri istenir (**OB5**). Müzik eserlerinin kayıt altına alınması ve çoğaltılması, estetik unsurların ve armoninin gelişmesi, çok sesliliğin yaygınlaşması, yeni akımların oluşması, müzik formları, çalgılardaki gelişim süreci, dönemler ve dönem bestecilerinin stilleri gibi Batı müziğinin gelişim sürecinin etkilediği unsurları incelemeleri istenir. Batı müziğinin gelişim sürecinin etkileri, tarihsel, toplumsal, kültürel ve teknolojik bağlamda sorgulanarak, toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmeleri beklenir (**SDB2.3, D3.3**). Bu süreçte soru-cevap tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin Batı müziğinin gelişim sürecinin nedenlerini ve sonuçlarını bağlamından kopmadan özetleyerek yeniden ifade etmeleri sağlanır. Batı müziğinin gelişim sürecine yönelik öğrenmeler çalışma yaprağıyla izlenebilir.

### MÜZ.11.2.2.

Türk müziği, Batı müziği, etnik müzik, popüler müzik gibi türlerden çeşitli müzikler dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinletilir. Öğrencilerin her bir türün tarihsel süreçteki gelişimi, ritmik yapıları, formları gibi ayırt edici özellikleri ile bu müzik türlerinde kullanılan çalgıları belirlemeleri istenir (**OB1**). Günlük hayatta karşılaştıkları müziklerin türlerini ayırt etmeleri beklenir. Müzik türlerini ayırt ederken hangi duygu ve düşünceleri yaşadıklarını fark etmeleri beklenir (**SDB1.1**). Dinledikleri müzik türlerinin benzerliklerini ve farklılıklarını listelemeleri istenir. Bu süreçte araştırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin düşünce ve ifade özgürlüklerini kullanarak bağımsız bir müzik zevki oluşturmaları beklenir (**E1.2**). Müzik türlerini estetik bir bakış açısıyla inceleyerek sanat ve sanatçı kavramlarıyla ilgili çıkarımlarda bulunmaları sağlanır (**D7.2**). Müzik türlerini karşılaştırmaya yönelik öğrenmeler karşılaştırma tablosuyla izlenebilir.

**MÜZ.11.2.3.**

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Öğrencilere belirli gün ve haftalarda seslendirilen marşlardan hangilerini bildikleri ve bu marşların bıraktığı etkiler hakkında açık uçlu sorular sorulur. Vatan ve bayrak sevgisini, millî birlik ve beraberliği, Atatürk sevgisini, kahramanlığı ve bağımsızlığı konu alan görseller tahtaya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla yansıtılabilir. Bu süreçte T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük disiplininden faydalanılabilir. Öğretilecek eserin türkü olması durumunda, öğrencilerin bildikleri ya da yaşadıkları şehre ait türkülerden örnekler vermeleri istenir. Kültürel çeşitliliğin müziklere yansımalarına dikkat çekilerek farklı kültürlerle, kendisine ve çevresine önem vermenin ve saygı göstermenin gerekliliğine değinilir (**D14.3, OB5**). Halk kültürünün türkülerde yansması vurgulanır. Türk halk müziğine yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla farklı yörelerden türküler dinletilir (**SAB9**). Türk müziği bilinci oluşturmak için Türk sanat müziği alanında iz bırakan bestekârların ve güftekârların eserleri seçilir. Öğrencilerin seçilen türlerdeki eserleri toplu söylerken uygun teknikleri kullanmaları ve müziksel bileşenleri uygulamaları istenir. Bu süreçte kulaktan şarkı öğretim yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin kendi ülkelerinin müzik türlerinden farklı eserler seslendirerek dönemin sosyokültürel yapısı ve toplumsal normlar hakkında anlayış geliştirmeleri beklenir (**SDB2.3**). Çeşitli türlerden eserlerin öğretilmesi ve seslendirilmesiyle öğrencilerin geniş bir arşive sahip olmaları sağlanır. Oluşturulan bu arşiv sayesinde, her eseri seslendirdiklerinde kendi yeteneklerine ve kapasitelerine güvenmeleri hedeflenir (**E1.5**). Marşları, şarkıları ve türkülerini müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

**MÜZ.11.2.4.**

Öğrencilerin yaşadıkları şehirdeki müzik etkinliklerini nitelik ve nicelikleri açısından sorgulamaları istenir. Müzik etkinliklerini kültürel farkındalık, sanatsal gelişim, toplumsal katılım, toplumsal ve kültürel değişim bağlamında incelemeleri istenir. Bu süreçte tartışma yöntemi kullanılabilir. Tartışma sürecinde kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere verilmesi gereken değerlere dikkat çekilerek toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmeleri sağlanır (**D5.1, SDB2.3**). Öğrencilerin yaşadıkları şehrin müzik etkinliklerini tanımlamaları istenir. Yaptıkları tanımlamalara dair anlama ihtiyacına yönelik sorular sormaları ve bu sorular hakkında bilgi toplamaları istenir (**E3.8**). Toplanan bilgilerin doğruluğunu ve kaynakların güvenilirliğini kontrol etme, birden fazla kaynaktan doğrulama yapma, doğruluğun kontrolü için iletişime geçme, detaylı araştırma ve karşılaştırma yapma, güncelliğini kontrol etme gibi yöntemlerle değerlendirmeleri istenir. Toplanan bilgilerden elde edilen verilere göre öğrencilerin belirli bir müzik türünün/sanatçının popülarlığı, belirli mekânlarda düzenlenen etkinliklerin katılımcı profili, belirli bir zaman diliminde yapılan etkinliklerin sıklığı ve çeşitliliği üzerine çıkarım yapmaları istenir. Öğrenciler, kültürün sürdürülebilmesi amacıyla yaşadığı şehirde gerçekleştirilen müzik etkinliklerine katılmaya teşvik edilir (**OB5**). Yaşanılan şehrin müzik etkinliklerini sorgulamaya yönelik öğrenmeler öğrenme günlüğüyle izlenebilir.

**MÜZ.11.2.5.**

Öğrencilerin müzik kariyerine sahip olmak için hangi becerilerin gerektiğine dair fikirleri sorularak ölçüt belirlemeleri istenir. Müzik alanı ile ilgili bildikleri mesleklerin ne olduğu sorularak bunları listelemeleri istenir. Müzik alanında profesyonel eğitim veren kurumlar anlatılır. Öğrencilerden, yaşadıkları şehirdeki örgün müzik eğitim kurumlarını kişisel gelişimlerini desteklemek ve görev bilincine sahip olmak amacıyla gözlemleyerek veri toplamaları istenir (**D16.3**). Müzik öğretmenliği, bestecilik/kompozitörlük, müzikologluk,

yorumculuk, orkestra/koro şefliği gibi meslekler anlatılır. Bu meslek gruplarının ülkemizdeki temsilcilerinden bahsedilir. Öğrencilerin karşılaştıkları meslekler hakkında fikir alışverişinde bulunarak toplumsal normlar hakkında anlayış geliştirmeleri sağlanır **(SDB2.3)**. Bu süreçte tartışma yöntemi kullanılabilir. Bunlara ek olarak müzik teknolojilerinden ve buna bağlı mesleklerden bahsedilir. Dijital araçlar aracılığıyla etkileşimde bulunurken müzik teknolojileri ile yapılacak çalışmalarda etik kuralların önemi anlatılır **(OB2)**. Müziği merkeze alan meslek dallarından opera, bale, müzikal gibi türlerden örnekler dinletilir ve bu türlerin müziksel bileşenlerini tanımaları beklenir **(SAB9)**. Öğrenme sürecinin keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilmesi için müzik alanında meslek sahibi olan kişiler sınıf ortamına davet edilerek etkinlikler yapılabilir **(E2.5)**. Öğrencilerin topladığı verilerle müzik alanındaki meslekleri sınıflandırmaları ve kaydetmeleri sağlanır. Mesleki yönelimde müzik kariyerini gözlemlemeye yönelik öğrenmeler öz değerlendirme formuyla izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin bulundukları şehirdeki bir Batı müziği konserine katılarak veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla izleyerek etkinliği mekân, tür, katılımcı profili açısından değerlendirmeleri istenebilir. Bu konserde yer alan orkestra üyelerinin müzik kariyerleri hakkında gözlemlerini yansıtmak amacıyla sunum yapmaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

### Zenginleştirme

Müzik kariyeri yapmış profesyonel kişilerle röportaj yapılması istenebilir. Yapılan röportaj sunum yöntemi ile yansıtılabilir.

### Destekleme

Öğrencilerin müzik alanındaki meslekleri listelemeleri istenebilir. Yaşadıkları şehirde bulundukları ay içinde gerçekleştirilecek müzik etkinliklerini araştırıp içerikleri hakkında arkadaşlarını bilgilendirmeleri istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



### 3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM

Bu temada dört vuruşlu ölçü türünde ritim eşliğinin ve kendi şarkısının yaratılabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 16

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB12. Müziksel Yaratıcılık

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** -

**EĞİLİMLER** E3.3. Yaratıcılık

#### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.2. İş Birliği,  
SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D14. Saygı

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB10. Müziksel Söyleme, KB2.16.1. Tümevarımsal Akıl Yürütme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.11.3.1. Dört vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilme

- Dört vuruşlu ölçü türlerinde oluşturacağı ritim eşliğinin kullanım amacını belirler.*
- Ritim eşliği oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.*
- Seçtiği öğelerle dört vuruşlu ölçü türlerinde özgün ritim eşliği oluşturur.*

### MÜZ.11.3.2. Kendi şarkısını yaratabilme

- Oluşturacağı şarkının kullanım amacını belirler.*
- Kendi şarkısını oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.*
- Seçtiği öğelerle kendi şarkısını oluşturur.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dört Vuruşlu Ölçü Türlerinde Ritim Eşliği  
Kendi Şarkısı

## Anahtar Kavramlar

besteleme, doğaçlama

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; kontrol listesi, öz ve akran değerlendirme formu kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Dört vuruşlu ölçü türünde ritim eşliği yaratma çalışmalarında kontrol listesi kullanılabilir. Kendi şarkısını yaratma çalışmalarının izlenmesinde öz ve akran değerlendirme formundan yararlanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin doğaçlama yoluyla dört vuruşlu ölçü türünde reklam cıngılı oluşturmaları istenebilir. Oluşturulan ürün, dereceli puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin dört vuruşlu ölçü türünü, ritim kalıplarını, şarkıyı oluşturan temel bileşenleri bildikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Şarkıyı oluşturan temel bileşenlerin neler olduğu sorulabilir.

### Köprü Kurma

Günlük hayatta kullandıkları nesnelerden sesler çıkararak ritim cümleleri oluşturmaları istenebilir. Şarkılarda yer alan sözler ile bu sözlerin dinleyicide bıraktığı etkiye vurgu yapılabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.11.3.1.

Dört vuruşlu ölçü türleri ( $\frac{4}{4}$ ,  $\frac{12}{8}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{10}{8}$  vb.) ve bu ölçü türlerinin vuruş şekilleri ile usulün darp vuruşları gösterilerek ritmik vuruşları yaptırılır. Dört vuruşlu ölçü türüne ait ( $\frac{4}{4}$ ,  $\frac{12}{8}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{10}{8}$  vb.) bir ezgiye ritim eşliği oluşturmak için uygun eser seçilir. Seçilen eser dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla dinletilir. Seçilen esere ritim eşliği oluşturulmadan önce dört vuruşlu ölçü türleri ile ilgili sorular sorulur. Öğrencilerin dinletilen eserin hangi dört vuruşlu ölçü türünde yazılmış olabileceği hakkında fikir alışverişi yapmaları sağlanır. Esere uygun ritim kalıpları; el çırpılarak, kolayca bulunabilecek nesneler kullanılarak veya vurmali bir çalgıyla çalınarak gösterilir. Türk müziğine ait usullerin darp vuruşları da ayrıca verilebilir. Öğrencilerin çalınan ritim kalıplarını gösterip yaptırma tekniğini kullanarak tekrar etmeleri istenebilir. Öğrencilerin düzeylerine uygun dört vuruşlu eserler dinletilir. Dört vuruşlu ritim kalıpları oluşturabilmek amacıyla dinlediği eserlerden birini belirlemeleri istenir (D3.2).

Belirledikleri esere ritim kalıpları seçmeleri beklenir. Seçilen ritim kalıpları incelenerek belirlenen eserin ölçü sayısı ile eşleşip eşleşmediğini akıl yürütme yoluyla sorgulamaları sağlanır (**OB4**). Uygun eşleştirme yapılarak dört vuruşlu ölçü türündeki eserlere özgün ritim eşliği oluşturmaları istenir (**E3.3**). Dört vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilme sürecinde esere uygun olmayan ritim kalıpları da çalınarak öğrencilerin bulma-keşfetme yöntemiyle ritmik uyumun önemini fark etmeleri sağlanır. Oluşturulan ritim eşlikleri sınıf ortamında çalınarak farklı bakış açılarını anlamaları sağlanır (**SDB2.3**). Dört vuruşlu ölçü türlerinde ritim eşliği yaratabilmeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

### MÜZ.11.3.2.

Öğrencilere dinledikleri sözlü-sözsüz müziklerin nasıl bestelendiği hakkında tartışma yaptırılır. Sözlü müzik türündeki eserlerde söz ve müzik uyumuna dikkat çekilir. Bu tür- lere ait örnek eserler dinletilir. Örnek eserlerden yola çıkılarak şarkıların toplumsal olay- lar, kişinin iç dünyası, doğa sevgisi, müziksel yaratıcılık kaygısı gibi amaçlarla yazılmış olabileceğini gözlemlemeleri beklenir (**KB2.16**). Öğrencilerin kendi şarkılarını yazmadan önce istedikleri konuyu seçerek amaçlarını belirlemeleri sağlanır. Şarkı oluşturabilmek için gereken temel bileşenlerin neler olabileceği sınıf ortamında tartışılır ve kendi şarkı- ları için gerekli öğeleri seçmeleri sağlanır (**SDB2.2**). Kendi şarkılarını yaratabilmeleri için şarkı sözü yazmaları istenir ve prozodinin önemine değinilir. Şarkı sözünü kendileri yaza- bileceği gibi sayışma, tekerleme, şiir vb. türlerden de yararlanabilirler (**OB1**). Bu süreçte bilinen şarkıya yeni söz yazma tekniği de kullanılabilir. Belirledikleri şarkı sözüne uygun ritim kalıbı oluşturarak bu sözleri ritmik okumaları ve çevrelerinde kolayca bulunan nes- nelere vurmaları ya da varsa bir vurmali çalgıyla eşlik etmeleri istenir. Öğrencilerin ritmik olarak seslendirdikleri çalışmaya, ona uygun doğaçlama bir ezgi ekleyerek ve söz, ritim, ezgi arasında ilişki kurarak kendi şarkılarını oluşturmaları istenir (**E3.3**). Şarkı oluşturur- ken dijital/teknolojik araçlardan yararlanılabilir. Oluşturdukları şarkıları uygun teknikleri kullanarak söylemeleri istenir (**SAB10**). Kişisel özelliklerini tanıyarak özgün çalışmalarını ortaya koymaları ve kendilerine olan öz saygılarını geliştirip bu süreci değerlendirmeleri istenir (**SDB1.2, D14.2**). Kendi şarkısını yaratabilmeye yönelik öğrenmeler öz ve akran de- ğerlendirme formuyla izlenebilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin reklamını yapacakları bir objeyi seçmeleri iste- nir. Bu objenin tanıtımı için doğaçlama yoluyla basit düzeyde dört vuruşlu ölçü türün- de reklam müziği oluşturmaları istenir. Bu süreçte gruplar oluşturularak ekip çalışması yapmaları sağlanabilir. Bu çalışmada müzik ve kayıt teknolojilerinden yararlanıp istedik- leri cingılı tasarlayarak oluşturdukları içeriği sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## FARKLILAŞTIRMA

### Zenginleştirme

Müzik aleti çalabilen öğrenciler, kendi oluşturdukları şarkıları sınıfta seslendirebilir. Ken- di oluşturdukları şarkının notalarını yazmaları istenebilir.

### Destekleme

Öğrencilerin şarkı oluşturulurken kullanılabilecek tekerlemeleri listelemeleri istenebilir.

## ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 12. SINIF

## 1. TEMA: MÜZİK DİLİ

Bu temada çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetiminin yansıtılabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 8

**ALAN  
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.15. Yansıtma

**EĞİLİMLER** E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

**Değerler** D10. Mütevazılık

**Okuryazarlık Becerileri** OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** SAB10. Müziksel Söyleme, SAB13. Müziksel Hareket

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

MÜZ.12.1.1. Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimini yansıtabilme

- a) Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimini gözden geçirir.
- b) Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimi üzerinden çıkarım yapar.
- c) Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimi üzerine çıkarımlarını değerlendirir.

### İÇERİK ÇERÇEVESİ

Eser Yönetimi

### Anahtar Kavramlar

orkestra, şef

### ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktısı; kontrol listesi kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimini yansıtmaya yönelik öğrenmelerin izlenmesinde kontrol listesi kullanılabilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin Türk orkestra-koro şefleriyle ilgili araştırma yapmaları ve sunum hazırlamaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

### ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

#### Temel Kabuller

Öğrencilerin çeşitli ölçü türlerinin vuruş şekillerini bildikleri kabul edilmektedir.

#### Ön Değerlendirme Süreci

Çeşitli eserler dinletilerek ölçü türlerindeki farklılıklara dikkat çekilebilir.

#### Köprü Kurma

Öğrencilere daha önce izledikleri bir müzik topluluğunun nasıl yönetildiğiyle ilgili sorular sorulabilir, şefin hareket ve komutlarının önemi üzerinde durulabilir.

### Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

#### MÜZ.12.1.1.

"İki vuruşlu", "üç vuruşlu" ve "dört vuruşlu" ölçü türlerinin vuruş şekilleri hatırlatılır. Çeşitli koro ve orkestra şeflerinin görüntüleri izletilerek yönetim şekillerini incelemeleri beklenir. Öğrencilerin bayrak törenlerinde İstiklal Marşı'nı yöneten öğretmeni izleyerek yönetim şeklini gözden geçirmeleri istenir. Bu süreçte gözlem tekniği kullanılabilir. Şeflerin eserleri yönetirken yaptığı hareketlerin ne anlama geldiği ile ilgili sorular sorulur. Bir eserin temposunun korunması, esere giriş-çıkışların belirlenmesi, müzikal ifadelerin sağlanması vb. bağlamında çıkarım yapmaları istenir. Çeşitli ölçü türlerindeki vuruş şekilleri gösterilir ve eser yönetme sırasında bu şekilleri kullanmaları sağlanır (**OB4**). Çeşitli ölçü türlerinde seçilen eserleri odaklanarak yönetmeleri hedeflenir (**E3.2**). Müziksel bileşenlere uyarak toplu seslendirme ve yönetme çalışmaları yaptırılır (**SAB10, SAB13**). Bu süreçte öğrencilerin grup çalışmasına uyumlu davranmaları hedeflenir (**D10.3**). Öğrencilerin verilen eserleri yönetirken kendi davranışlarını ve çıkarımlarını değerlendirmeleri istenir (**SDB1.2**). Çeşitli ölçü türlerindeki eserlerin yönetimini yansıtmaya yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

Bu temada performans görevi olarak öğrencilerin Türk orkestra-koro şefleriyle ilgili araştırma yapmaları ve sunum hazırlamaları istenebilir. Performans görevi, dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

**FARKLILAŞTIRMA****Zenginleştirme**

Öğrencilerin çeşitli törenlerde İstiklal Marşı'nı ve belirli gün ve haftalar ile ilgili eserleri öğretmen rehberliğinde yönetmeleri istenebilir.

**Destekleme**

Çeşitli ölçü türlerindeki vuruş şekillerini gösteren tablo/pano hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN  
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



## 2. TEMA: MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu temada geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgi toplanabilmesi, dünya müziğine ait eserlerin müziksel dinlenebilmesi, çok sesli eserlerin, marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenebilmesi, yaşadığı şehrin müzik etkinlikleri hakkında tümevarımsal akıl yürütülebilmesi ve müzik endüstrisinin gözlemlenebilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 48

**ALAN  
BECERİLERİ** SAB9. Müziksel Dinleme, SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.16.1. Tümevarımsal Akıl Yürütme

**EĞİLİMLER** E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik

### PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.3. Sosyal Farkındalık

**Değerler** D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D14. Saygı, D15. Sevgi

**Okuryazarlık Becerileri** OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** Sosyoloji

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** KB2.3. Özetleme

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.12.2.1. Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgi toplayabilme

- a) *Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.*
- b) *Belirlediği araçlarla geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgiler bulur.*
- c) *Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında ulaştığı bilgileri doğrular.*
- ç) *Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.*

### MÜZ.12.2.2. Dünya müziğine ait eserleri müziksel dinleyebilme

- a) *Dünya müziğine ait eserlerdeki müziksel bileşenleri tanır.*
- b) *Dünya müziğine ait eserlerdeki müziksel bileşenleri ayırt eder.*
- c) *Dünya müziğine ait eserlerdeki müziksel bileşenleri açıklar.*

### MÜZ.12.2.3. Çok sesli eserleri müziksel söyleyebilme

- a) *Çok sesli eserleri söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.*
- b) *Çok sesli eserleri söylerken uygun teknikleri kullanır.*
- c) *Çok sesli eserleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.*

### MÜZ.12.2.4. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söyleyebilme

- a) *Marşları, şarkıları ve türküleri söylemeden önce bedenini hazır hâle getirir.*
- b) *Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken uygun teknikleri kullanır.*
- c) *Marşları, şarkıları ve türküleri söylerken müziksel bileşenleri uygular.*

### MÜZ.12.2.5. Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında tümevarımsal akıl yürütebilme

- a) *Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında gözlem yapar.*
- b) *Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında örüntü bulur.*
- c) *Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında genelleme yapar.*

### MÜZ.12.2.6. Müzik endüstrisini gözlemleyebilme

- a) *Müzik endüstrisini gözlemlemeye ilişkin ölçüt belirler.*
- b) *Müzik endüstrisini gözlemlemeye ilişkin belirlediği ölçütler doğrultusunda veri toplar.*
- c) *Müzik endüstrisi ile ilgili topladığı verileri sınıflandırır ve kaydeder.*

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Geleneklerimizde Kullanılan Müzikler  
Dünya Müziğine Ait Eserler  
Çok Sesli Eserler  
Marşlar, Şarkılar ve Türküler  
Yaşanılan Şehrin Müzik Etkinlikleri  
Müzik Endüstrisi

## Anahtar Kavramlar

çok seslilik, müzik endüstrisi

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktıları; dereceleme ölçeği, öz değerlendirme formu, kontrol listesi, açık uçlu sorular kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgi toplanırken dereceleme ölçeği kullanılabilir. Dünya müziğine ait eserleri müziksel dinlerken öz değerlendirme formundan yararlanılabilir. Çok sesli eserlerin, marşların, şarkıların ve türkülerin müziksel söylenmesinde kontrol listesi kullanılabilir. Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında tümevarımsal akıl yürütülürken açık uçlu sorulardan yararlanılabilir. Müzik endüstrisi gözlenirken öz değerlendirme formundan yararlanılabilir.

Performans görevi olarak öğrencilerin geleneksel müziklerden birini seslendirmeleri istenebilir. Performans görevi dereceleme ölçeği ile değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin marşları, şarkıları, türkülerini, çok sesli eserleri tanıdıkları ve yaşadıkları şehir müzik etkinliklerinin farkında oldukları kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere yaşadıkları şehrin müzik etkinliklerinin günlük yaşantılarını nasıl etkilediği sorularak düşüncelerini paylaşmaları istenebilir. Geleneksel kültürümüz içinde tanık oldukları müzik etkinlikleri hakkında görüşleri alınabilir.

### Köprü Kurma

Türk müziği, popüler müzik, Batı müziği, caz müziği gibi çeşitli türlerdeki müzik topluluklarında kullanılan çalgılar hakkında sorular sorulabilir. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar ve çeşitli görseller aracılığıyla, kullanılan çalgılarla etkinlik türü arasında ilişki kurmaları sağlanabilir. Sosyal medyanın müzik endüstrisi üzerindeki etkilerine dikkat çekilebilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.12.2.1.

Öğrencilere geleneklerimizden hangilerini bildikleri sorulur. Bildikleri geleneklerde müziğin kullanılıp kullanılmadığı tartışılır. Öğrencilerin geleneksel müziğimizin kullanıldığı alanları araştırmaları ve bu araştırmalar için kullanacakları araçları belirlemeleri istenir. Bu süreçte araştırma inceleme yöntemi kullanılabilir. Araştırmaların, yazılı kaynaklar, kaynak kişiler, dijital/teknolojik araçlar vb. kullanılarak yapılabileceği hatırlatılır. Öğrencilerin belirlediği araçlarla çeşitli yörelerin geleneklerinde kullanılan müzikler hakkındaki bilgileri keşfetme arzusuyla bulmaları hedeflenir (E1.1). Halk müziğinin yaşanmış olaylardan esinlenilerek ortaya çıktığı ve bölgesel olarak farklılıklar gösterdiği açıklanır. Geleneklerimizde müziğin kullanım alanları; sıra geceleri, halk dansları, âşıklik geleneği, mevlit, kaside, mevlevi ayinleri, tasavvuf müziği, kına gecesi, asker uğurlama, mehter, ağıt vb. olarak örneklenir. Dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla videolar izletilerek kültürel miraslarını tanımaları ve bu geleneklerin farkına varmaları sağlanır (D15.2). Öğrencilerin araştırmalarıyla ulaştığı bilgileri çeşitli kaynaklardan doğrulamaları istenir (OB1). Farklı yörelerin geleneklerinde kullanılan müzikler hakkında ulaştığı bilgileri toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirerek kaydetmeleri sağlanır (SDB2.3). Öğrencilerin kaydettikleri bilgileri okul panosunda sergilemeleri istenebilir. Geleneklerimizde kullanılan müzikler hakkında bilgi toplamaya yönelik öğrenmeler dereceleme ölçeğiyle izlenebilir.

**MÜZ.12.2.2.**

Dünya müziğine ait farklı eserler dinletilir veya dijital/teknolojik araçlar aracılığıyla izletilebilir. Dinletilen müziklerdeki ritmik ve melodik çeşitlilik, çalgılar, kültürel yapı vb. hakkında bilgiler verilir (**OB1**). Dinlediği halk ezgilerindeki ritmik ve melodik çeşitliliğin o bölgenin kültürel yapısını ve yaşam biçimini yansıtıp yansıtmadığı sorulabilir. Dinletilen eserlerdeki anlam, içerik, yazılma amacı gibi unsurları inceleyerek farklı kültürlerin toplumsal normları hakkında anlayış geliştirmeleri istenir (**SDB2.3**). Bu süreçte sosyoloji disiplininin faydalanılabilir. Eserlerdeki vurgu, stil, melodik yapı, çalgılar vb. unsurlara odaklanmaları sağlanarak müziksel bileşenleri tanımları sağlanır (**E3.2**). Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Dinlediği eserlerdeki çalgıları fark ederek bu eserlerin kullanım alanlarına göre sınıflandırmaları istenir (**KB2.3**). Dinlediği eserlerin ait olduğu coğrafyaların kültürel yapısını gözlemleyerek kültürel çeşitliliği fark etmeleri sağlanır (**D4.5**). Farklı eserlerdeki müziksel bileşenleri ayırt etmeleri beklenir. Öğrencilere farklı kültürlerden ve bölgelerden müzikler dinletilerek bu müziklerin hangi kültürlere ve bölgelere ait olduğu sorulur. Bu müziklerle ilgili liste yapmaları istenir. Listelediği eserlerdeki müziksel bileşenleri açıklamaları sağlanır. Dünya müziğine ait eserleri müziksel dinlemeye yönelik öğrenmeler öz değerlendirme formuyla izlenebilir.

**MÜZ.12.2.3.**

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, ses ve nefes egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Öğrencilere kanonlar, çok sesli eserler ve geleneksel türkülerimizin çok sesli düzenlenmiş örneklerinden oluşan bir seçki dinletilerek müziksel bileşenleri ayırt etmeleri beklenir. Bu eserlerde kaç farklı grup olduğu sorularak grupları ayırt edebilmeleri ve kendilerini değerlendirmeleri istenir (**SDB1.3**). Çok sesli bir eser seçilir. Seçilen eserin ritmik yapısına ve içinde geçen müziksel ifadelerle dikkat çekilir. Seslendirmenin keyifli ve eğlenceli hâle getirilmesi için bedensel hareketlerle birlikte toplu söyleme yaptırılarak grupla çalışma becerilerini geliştirmeleri beklenir (**E2.5, D3.4**). Eseri seslendirirken uygun teknikleri kullanarak ve müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri beklenir. Çok sesli eserleri müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

**MÜZ.12.2.4.**

Seslendirme çalışmalarına başlamadan önce bedensel rahatlama hareketleri, nefes ve ses egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin bedenini söylemeye hazır hâle getirmeleri sağlanır. Öğrencilerin belirli gün ve haftalarda seslendirilen marşlardan hangilerini bildikleri ile ilgili ve bu marşların dinleyicide bıraktığı etkiler hakkında öğrencilere açık uçlu sorular sorulur. Vatan ve bayrak sevgisini, millî birlik ve beraberliği, Atatürk sevgisini, kahramanlığı ve bağımsızlığı konu alan marşların, şarkıların ve türkülerin sözleri ve notaları verilir. Öğretilecek eserin türkü olması durumunda öğrencilerin bildikleri ya da yaşadıkları şehre ait türkülerden örnekler vermeleri istenir. Kültürel çeşitliliğin müziklere yansımalarına dikkat çekilerek farklı kültürlere, kendisine ve çevresine önem vermenin ve saygı göstermenin gerekliliğine değinilir (**D14.2, OB5**). Halk kültürünün türkülerle yansması vurgulanır. Farklı yörelerden türküler, Türk halk müziğine yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla müziksel bileşenlerini ayırt ederek dinlemeleri sağlanır (**SAB9**). Türk müziği sanatçılarını tanımak için Türk müziği tarihinde iz bırakan eserler seçilir. Seçilen türlerde eserleri seslendirirken uygun teknikleri kullanarak söylemeleri sağlanır. Ritmik yapı, entonasyon ve müziksel ifade gibi bileşenleri uygulayarak söylemeleri istenir. Bu süreçte kulaktan şarkı öğretimi yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin müzik türlerimizden farklı eserleri topluca seslendirerek toplumsal normlar hakkında anlayış geliştirmeleri ve dönemin sosyokültürel yapısının farkında olmaları beklenir (**SDB2.3**). Çeşitli türlerden eserlerin öğretilmesi ve seslendirilmesi aracılığıyla öğrencilerin geniş bir arşive sahip

olmaları sağlanır. Oluşturulan bu arşiv sayesinde her eseri seslendirdiklerinde yeteneklerine ve kapasitelerine güvenmeleri hedeflenir **(E1.5)**. Marşları, şarkıları ve türküleri müziksel söylemeye yönelik öğrenmeler kontrol listesiyle izlenebilir.

#### MÜZ.12.2.5.

Öğrencilerin yaşadıkları şehirdeki müzik etkinliklerini dijital/teknolojik araçlar ve sosyal medya platformlarından araştırarak yerel gazeteleri inceleyerek veya doğrudan etkinlik mekânlarını ziyaret ederek gözlemlmeleri ve bu gözlemlerini not etmeleri istenir. Bu süreçte gözlem tekniği kullanılabilir. Gözlemledikleri farklı etkinliklerin çeşitliliğine ve belirli türdeki etkinliklerin sıklığına dair örüntüleri tespit ederek sınıfta paylaşımları istenir. Örüntüleri paylaşırken öğrencilerin birbirini saygılı, meraklı ve açık fikirlilikle dinleyecekleri ortam oluşturulması hedeflenir **(E3.5)**. Paylaşılan örüntülerden yola çıkarak etkinliklere yönelik genellemeler yapmaları istenir. Bu süreçte tartışma yöntemi kullanılabilir. Öğrencilerin kendi duygularına ilişkin farkındalıklarını artırmak amacıyla şehrin müzik yaşantısına yönelik yapılan genellemelerden nasıl faydalanacakları sorulur **(SDB1.1)**. Öğrencilerin toplumsal ve kültürel zenginliklere değer vermeleri amaçlanarak yaşadıkları şehrin müzik etkinliklerine katılmaları teşvik edilir **(D5.1, OB5)**. Yaşanılan şehrin müzik etkinlikleri hakkında tümevarımsal akıl yürütmeye yönelik öğrenmeler açık uçlu sorularla izlenebilir.

#### MÜZ.12.2.6.

Müzik yapıtlarının dinleyiciye ulaşmadan önce hangi süreçlerden geçtiğine değinilir. Müzik endüstrisinin bileşenleri ve ilgili meslek dalları hakkında bilgiler verilir. Verilen bilgiler doğrultusunda gözlemleyeceği ölçütleri belirlemeleri istenir. Müziğin üretim, dağıtım ve tüketim sürecine yönelik verileri gözlemleri doğrultusunda toplamaları istenir **(OB7)**. Topladıkları verileri sınıflandırıp kaydetmeleri sağlanır. Müzik endüstrisi ile ilgili verilerin toplanması sürecinde planlı ve düzenli çalışmalarının önemi vurgulanır **(D3.2)**. Müziğin üretim veya dağıtım sürecinde telif haklarına dikkat edilmediği durumlarda yaşanmış sorunlara dair örnekler verilir. Böylece üreten insanların hak kaybı konusunda neler hissettiklerini empati yoluyla anlamaları sağlanır **(E2.1)**. Öğrencilerin yaşadıkları şehirde müzik üretimi yapan kayıt stüdyolarının işleyişi hakkında bilgi toplamaları istenir. Bu süreçte araştırma tekniği kullanılabilir. Müzik endüstrisinin bir alanı olarak canlı performansın önemine ve değerine vurgu yapılır. Öğrencilerin dinledikleri müziklerde değişik duygular hissedebileceğinin farkına varmaları sağlanır **(SDB1.1)**. Müzik endüstrisini gözlemlemeye yönelik öğrenmeler öz değerlendirme formuyla izlenebilir.

Performans görevi olarak geleneksel müziklerden bir eser seçilir. Seçilen eserin ana ezgisi bir grup tarafından seslendirilirken diğer grubun da bu ezgiye ostinato eşlikle katılması sağlanır. Yapılan seslendirmelerin sınıf ortamında ulaşılabilecek bir ses kayıt cihazıyla kaydedilmesi istenebilir. Performans görevi dereceleme ölçeği ile değerlendirilebilir.

### FARKLILAŞTIRMA

**Zenginleştirme** Öğrencilerden geleneklerimizde yer alan marş, şarkı ve türkü formlarından birini seçerek eser bestelemeleri istenebilir.

**Destekleme** Öğrencilerin bulundukları bölgenin geleneklerinde kullanılan müzikleri ve müziklerde kullanılan çalgıları listelemeleri istenebilir.

### ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



### 3. TEMA: MÜZİKSEL TASARIM

Bu temada kendi sahnesinin yapılandırılabilmesi amaçlanmaktadır.

**DERS SAATİ** 12

**ALAN  
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL  
BECERİLER** KB2.13. Yapılandırma

**EĞİLİMLER** E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI  
BİLEŞENLER**

Sosyal-Duygusal  
Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

**Değerler** D20. Yardımseverlik

**Okuryazarlık Becerileri** OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI  
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI  
İLİŞKİLER** -

## ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

### MÜZ.12.3.1. Kendi sahnesini yapılandırabilme

- a) Kendi sahnesi ile sahneleme süreci arasında ilişki ortaya koyar.
- b) Kendi sahnesi ile sahneleme süreci arasında uyumlu bir bütün ortaya koyar.

## İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kendi Sahnesi

## Anahtar Kavramlar

sahne

## ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temadaki öğrenme çıktısı; dereceleme ölçeği kullanılarak izlenebilir. Performans görevi kullanılarak değerlendirilebilir.

Bu temada öğrencilerin yıl sonu gösterisinde performans sergilemeleri beklenir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

## ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

### Temel Kabuller

Öğrencilerin sahne etkinliklerini deneyimledikleri kabul edilmektedir.

### Ön Değerlendirme Süreci

Etkinliklerin sahnelenme sürecinde hangi aşamalardan geçtiği hakkında sorular sorulabilir.

### Köprü Kurma

Öğrencilerin sosyal yaşamlarında izledikleri sahne performansları veya sınıfta izletilen konser, müzikli oyun vb. videoları ile kendi yapılandıracakları sahnelerine ilişkin görüşleri alınarak günlük hayatlarıyla köprü kurmaları sağlanabilir.

## Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

### MÜZ.12.3.1.

Öğrencilerin bireysel olarak ya da gruplar oluşturarak bir gösteri planlamaları istenir. Öğrencilere kendi sahnesini oluştururken nelere dikkat etmeleri gerektiği hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin sahneleme yapacağı içeriği belirleyerek içerik ve sahneleme süreci arasında ilişki ortaya koymaları sağlanır. Seçilecek konu, kostüm, müzik vb. hakkında karar vermeleri istenir. Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Sahne etkinliklerini; solo, koro ya da vokal topluluğu şeklinde şarkı söyleme, bireysel ya da gruplar hâlinde çalgı çalma, bedensel hareket ya da drama performansı, müzikli şiir dinletisi, müzikli slayt gösterisi gibi alanlardan seçmeleri istenir. Toplulukla ya da solo şarkı söyleme gibi etkinliklerde canlı çalgı eşliklerinden ya da müzik teknolojilerinden yararlanılabilir. Bunların dışında loop (müzikal döngü), midi vb. programlar kullanılarak eşlik kayıtları oluşturulabilir ya da karaoke uygulamalarından yararlanılabilir. Arkadaşlarıyla iş birliği yaparak yapılandıracakları sahneleme sırasında görev almaları sağlanır (SDB2.2). Öğrencilerin organizasyonun planlanmasında ve hayata geçirilmesinde dayanışma içinde olmaları beklenir (D20.2). Öz yeterliliğinin farkında olarak yapılacak etkinliğe katkıda bulunmaları istenir (E1.4). Öğrencilerin topluluk önünde kendi sahnesini gerçekleştirirken grup arkadaşlarıyla ve izleyiciyle etkileşim içinde olmaları beklenir (SDB2.1, OB9). Sahneleyeceği içerik ve sahneleme süreci arasında uyumlu bir bütün oluşturmaları sağlanır. Sahneleyecek içerikler ile ilgili yarışma etkinliği düzenlenebilir. Kendi sahnesini yapılandırmaya yönelik öğrenmeler, dereceleme ölçeği kullanılarak izlenebilir. Çalışma grup hâlinde yapıldığında öğrencilerin grup çalışmalarına yönelik değerlendirme yapabilmesi için grup değerlendirme formu kullanılabilir.

Bu temada öğrencilerin yıl sonu gösterisinde müzik eşlikli şiir dinletisi, oratoryo, koro, bireysel, toplu performans gibi etkinliklerden birini seçerek sahnelemeleri beklenebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, öz veya grup değerlendirme formuyla değerlendirilebilir.

### FARKLILAŞTIRMA

#### Zenginleştirme

Sınıfta çalgı çalabilen öğrencilerin yapılacak etkinliklerde arkadaşlarına çalgılarıyla eşlik etmeleri istenebilir.

#### Destekleme

Etkinliklerde yapılacak sahnelemenin organizasyonuna yönelik görevler verilebilir.

### ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.





